

T R A N S K R I P T
NASTAVKA 38. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
ODRŽANE 29.10.2008. GODINE, S POČETKOM U 15,10 SATI

PREDSJEDAVAJUĆI
NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, ja znam da ste već umorni od današnjeg zasjedanja ali nadam se da će to biti razlog da nastavak ove 38. sjednice efikasnije odradimo.

Želim vas još jedanput sve skupa pozdraviti i nastaviti 38. sjednicu Zastupničkog doma. Izostanke sa sjednice opravdali su zastupnici: Jovan Todorović, Milica Marković, Momčilo Novaković, Hadži Jovan Mitrović, Adem Huskić, Jozo Križanović i Selim Bešliagić.

Ja želim samo evo vas informirati sada kao kolege da je uvaženog zastupnika Momčila Novakovića otac umro i ja sam u svoje i vaše ime uputio brzojav sućuti obitelji Novaković.

Mi imamo kvorum za rad i odlučivanje. Podsjećam vas da smo prekid sjednice napravili na 6. točki dnevnog reda i prema onome što ja imam kod sebe ovdje za raspravu su bili prijavljeni, još uvijek, ovim redoslijedom, uvaženi zastupnik Martin Raguž, Denis Bećirović, Jozo Križanović i Velimir Jukić.

Žele li zastupnici koji su se prijavili za raspravu nastaviti raspravu o točki 6.?

Ja pozivam, mislim da je o ovome prijedlogu pristojno raspravljenom ali evo, ako bilo tko želi, pozivam da odustanete od prijavljenih rasprava, kako bismo prešli na točku 7. Ako ne, izvolite.

Ne. Znači, ovi koji su prijavljeni. Ako želi neko od prijavljenih neka evo kaže? Nema. Zahvaljujem svima vama.

Predlagatelj zakona uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja Milorad Živković se želi kratko obratiti.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Naime, mislim da bi bilo nedorečeno da ne kažem zadnju rečenicu o ovome a s obzirom da smo dosta raspravljali o ovome. Međutim, ja nisam uspio da dam, nisam imao vremena da dam odgovore na pitanja koja su se ticala ustavnosti ovoga zakona ili nekih još pitanja. Očigledno da bi izgubili samo vrijeme i dodatno opteretili današnji dnevni red ako bih objašnjavao to. Imam sasvim dobre argumente za sve to, međutim, čini mi se da bi ovaj zakonski projekat mogao ponovo da dođe ovde na dnevni red, zato sugerišem Parlamentu da odbacimo prijedlog naše Ustavnopravne komisije i da je zadužimo da napravi uniformni model, kao što do

sada pravi izvještaje o prijedlozima zakona i da ove dodatne činioce ili dodatne argumente koji su ovde izneseni na raspravi, na prošloj sjednici, uvaži za pravljenje svog novog izvještaja.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom drugom zamjeniku predsjedatelja doktoru Miloradu Živkoviću.

Pošto nemam više prijavljenih, ja zaključujem.

Prijavljen uvaženi zastupnik Denis Bećirović.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Hvala.

U vezi sa ovim prijedlogom zakona, ja želim reći nekoliko rečenica. Naime, prateći raspravu koja je bila i na prethodnoj sjednici, kada smo govorili o ovoj temi, za razliku od mnogih koji su govorili na jedan drugačiji način, ja moram reći da je predlagatelj ovog zakona, gospodin Živković, vjerovatno postigao puni efekat bez obzira kakav bio ishod glasanja sa ovom tačkom. S obzirom da je predlagatelj već unaprijed znao kakav će biti ishod glasanja kada dođe, je li, ova tačka na glasanje, međutim, vjerovatno je za predlagatelja bitno bilo da se lopta ponovo nađe, da tako kažem, u šesnaestercu, sada izvornih nadležnosti države BiH.

Kada to kažem, evo bili ste i svjedoci i na prethodnoj sjednici, ovdje se u Parlamentu drže lekcije o tome šta je rekao neki teški desničar u Evropskom parlamentu, a ne govori se o tome šta su zvanični stavovi EU, međutim sve to skupa prolazi ovde u Parlamentu bez ikakvih problema.

Ja moram reći da kada je riječ o Centralnoj banci BiH, član VII Ustava BiH je vrlo jasno rekao da je Centralna banka BiH jedina ovlaštena institucija za monetarnu politiku na cijelom prostoru BiH i da nadležnost Centralne banke određuje Parlamentarna skupština. Međutim, umjesto da osposobljavamo državu, da gradimo institucije potrebne za državu BiH u skladu sa članom III tačkom 5. Ustava BiH, ovde je praksa da se izgleda ruine i one izvorne nadležnosti države BiH.

Ja moram reći da je ovaj zakon, dakle svi mi znamo kakav će biti ishod kada budemo glasali o njemu, međutim poruka i ovog zakona je kada se dovode izvorne nadležnosti BiH, onda tek nemaju nikakve šanse inicijative i prijedlozi za izgradnju dodatnih kapaciteta institucija koje bi stvarale funkcionalnu državu BiH na šta nas upozoravaju brojni zvaničnici EU, SAD itd.

Umjesto da osposobljavamo državu da ovde imamo zakone koji govore kako realizirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, kako ozbiljno pregovarati sa EU, potpisali smo evo i ratificirali Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, ovdje se vraćamo, čini mi se, unatrag, a ne da idemo naprijed.

Dakle, na kraju želim još jednom reći da je rezultat glasanja o ovakvom zakonu unaprijed poznat, to ćemo i vidjeti kada budemo glasali, međutim suština ove priče i ovog zakona je u tome, po mom mišljenju, da se nadležnosti države prenose na entitete, tako da je ova priča o Centralnoj banci samo jedan dio ukupnog mozaika koji ovde u zadnje vrijeme gledamo.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Bećiroviću.
Sad uistinu nemam više prijavljenih i zaključujem raspravu.

Prelazimo na 7. točku dnevnog reda.

DRAGO KALABIĆ
/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:
Molim?

DRAGO KALABIĆ
/nije uključen mikrofoni/

NIKO LOZANČIĆ:

Nema prijava ni elektronski ... niste, nema ni elektronski ni na bilo koji drugi način. Ako inzistirate, ako ste se javljali, a ja nisam evidentirao, nema nikakvih problema, ali.
Uvaženi zastupnik Kalabić.

DRAGO KALABIĆ:

Pa evo, upravo me uvaženi kolega Bećirović opomenu. Vodio je dobru evidenciju oko replika. Tačno je da sam prošli put ispucao replike ali je ostala diskusija i, upravo sad vašom diskusijom ste me ponukali, iako sam mislio da odustanem da je iskoristim, ali pokušaću biti kratak i ako to bude moguće da ne iskoristim, da ne doprinesem novim replikama, s obzirom da smo prošli put imali jednu tešku diskusiju, pa i niz nelogičnosti, netačnosti.

Mi smo pokušali prošli put da citiramo član 27. tačka d) koji govori o nadležnostima Parlamentarne skupštine BiH u ovoj oblasti šta može Parlamentarna skupština da uradi, ovde to jasno piše. Iako se proturala teza kako je Centralna banka država u državi i kako niko nad njom nema nikakvih nadležnosti, svaka je legitimna odluka ona koju ovaj parlament donese. Svaka odluka je legitimna i ovdje to jasno piše u tački d) da o tome odlučuje Parlamentarna skupština, a ne Centralna banka. Neko je prosipao neke teorije svjetske koje su na sasvim drugom modelu organizacije države i uređenja društva i koje su neprimjerene ovdje da se primjenjuju. Jer da su bile moguće, onda bi kreatori ovog sistema to primijenili odmah, ne bi čekali naknadnu pamet da tu neko njih opomene na to.

Ali ono što mi smeta svaki put jeste da kada se ovde govori o nekim prijedlozima kao što je eto i ovaj iz koga pojedini poslanici smatraju da će usvajanjem pojedinih zakonskih projekata biti bolje građanima BiH, i to je njihovo pravo da to tvrde, da se to dočekuje na način kako je to dočekano. Kada bi slušali diskusiju prošli put i ovo o čemu je govorio kolega Bećirović, ja mislim da bi neko ko nije pročitao prijedlog gospodina Živkovića razumio da mi tražimo da prenesemo nadležnosti sa Centralne banke BiH na susjedne države. I onda bi imalo smisla da neko brani državu, da ne bi nešto otišlo u susjedne države. Ja sam tako razumio. Jer, ako neko

smatra da je decentralizovani model zemlje neprijateljski za državu, onda se vara. Onda može vidjeti širom svijeta primjere kada su ljudi decentralizacijom smatrali da će napraviti boljitak za svoje građane i to su uspjeli. Negdje centralizacijom, negdje decentralizacijom. Ali sve je ravnopravno u igri. Ni RS ni Federacija nisu neprijateljski dio ove zemlje i ako neko misli da će, eventualno, čak i prenosom nadležnosti na ta dva entiteta biti bolje i funkcionalnije za građane BiH, onda nemamo o čemu razgovarati. Potpuna politizacija koja je, evo otišao je kolega Džaferović, jer ja da sam bio na sjednici Ustavnopravne komisije, ona bi imala sasvim drugačiji stav. I to vam govori kako radi Ustavnopravna komisija. Evo ja nisam bio, imate taj stav. Da sam bio, to govori o ustavnoj utemeljenosti i načinu rada i argumentima Ustavnopravne komisije. Eto i to je jedan od pokazatelja onoga koliko su ti njeni argumenti jaki kada je u pitanju ne samo ova materija nego i neke druge. Mislim da je Ustavnopravna komisija, u kojoj sam i ja, potpuno pala na ispitu kod ovog zakona i da zaista i u tom pogledu treba vidjeti šta se može učiniti jer to gubi svaki smisao, ta vrsta preglasavanja. I mislim da u javnosti ispadamo smiješni, jer isti kliše koji koristimo za 50 zakona, odjednom, kada dolazi drugi zakon, nekome se to ne sviđa i treba da se muči kako da objasni na argumentovan, pravnički način da to ne može, iako je svima jasno da je to promašena tema.

Hvala.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Zaključujem raspravu. Ja gledam preda se ovdje, jer imate svi mogućnost elektronski da se prijavite. Mislim, ja vas uistinu zamoljavam, mislim, možemo mi praviti cirkus od ovog doma koliko god hoćete, znate. Samo recite da se svi dogovorimo, pa da i ja pomognem. Ali mislim to uskakanje kada ja zaključujem raspravu, govorim svima, znači uistinu nema smisla. Ja vas molim uistinu da poštujemo jedni druge. Znači, evo, pitao sam pet puta za raspravu, pa nema, nema, nema, odjednom ima. Evo, gledam, imate mogućnost elektronske prijave, nema nikog prijavljenog i zato sam zaključio raspravu. Nisam vidio podignute nijedne ruke da se javlja i, onda kada ja zaključujem, onda se javljate. Stvarno nema smisla. Mislim, nemojte se ljutiti bez obzira o kome se radilo, ali ja nastojim svima omogućiti maksimalno poslovnički da imate mogućnost da sudjelujete, a omogućite i vi meni da ja vodim sjednicu.

Poslovnička intervencija.

DENIS BEĆIROVIĆ:

Ja moram reći, gospodine predsjedavajući, da se sve odvijalo u dvije-tri sekunde. Ako sam zakasnio jednu ili dvije sekunde u odnosu za zaključenje, prihvatio sam evo i da ste zaključili raspravu i nisam reagovao zbog toga. Međutim, ovaj drugi dio obrazloženja, mislim da i nije baš korektan prema meni, s obzirom evo da sam i ja zaključio da ste Vi zaključili, ne bih se javljao. Ali, sada da ovako diskutujete kao da to neko ometa sjednicu itd., mislim da zaista u ovom trenutku ne stoji.

NIKO LOZANČIĆ:

Zaključujem raspravu.

Prelazimo na sedmu točku dnevnog reda:

Ad. 7. Izvješće o radu Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljana u BiH za razdoblje od 1.1.2008. do 30.6.2008. godine, s Prijedlogom zaključaka

NIKO LOZANČIĆ:

Izvješće Državnog povjerenstva dostavljeno je 16.9.2008. godine. Izvješće je razmatralo nadležno Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljeništvo, izbjeglice, azil i etiku i 20.10. dostavilo Mišljenje o Izvješću. Vi ste Mišljenje Zajedničkog povjerenstva dobili. Uz Mišljenje, Povjerenstvo Domu predlaže zaključke:

- Da se prihvati Izvješće o radu Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljana u BiH za razdoblje od 1.1.2008. do 30.6.2008. godine;

- Da se zadužuje Vijeće ministara BiH da ispoštuje zaključke Parlamentarne skupštine BiH donesene na odvojenim sjednicama Zastupničkog i Doma naroda održanim 13. veljače 2008. i 25. veljače 2008. godine;

- Da se Izvješće kao informaciju treba dostaviti svim resornim ministarstvima koja su vodila prvostupanjski postupak i donosila odluke o dodjeljivanju državljanstava BiH kao i nadležnim pravosudnim tijelima radi nadležnog postupanja.

Otvaram raspravu.

Uvaženi zastupnik Sadik Ahmetović.

SADIK AHMETOVIĆ:

Poštovani gospodine predsjedavajući, poštovane dame i gospodo, ja ću pokušati ukratko da kažem nekoliko rečenica i nekoliko stvari koje se nalaze u ovom izvještaju. I moram odmah na početku reći da cijenim ono što je uradila i radi Državna komisija za reviziju državljanstava i mislim da je imala jedan veoma težak zadatak pred sobom i mislim da pred njom još postoji dakle puno posla i mislim da joj ovaj parlament treba omogućiti i osigurati da ona svoj rad i nastavi.

Ono što stoji u Izvještaju Državne komisije za reviziju državljanstava odnosi se na saradnju sa prvostepenim organima u kojem su nabrojani ti organi sa kojima surađuje ova komisija: stoji jedna zabrinjavajuća činjenica, a odnosi se na Ministarstvo unutrašnjih poslova RS-a, odnosno na dokumenta koje je trebalo ovo ministarstvo ustupiti Državnoj komisiji za reviziju državljanstava a koja se nalaze u posjedu Ministarstva unutrašnjih poslova RS-a, koje je u ovom periodu od '92. do '95. godine izdavalo ili davalo državljanstva BiH.

U ovom dijelu stoji da spisi, odnosno predmeti koje je tražila ova komisija, nisu dostavljeni od strane Ministarstva unutrašnjih poslova RS-a. Informisani su da su ona uništena, a pod pojmom 'uništen', koji je korišten u Zapisniku od 28.12.2007. godine, podrazumijeva da su spisi, predmeti, zbog čestog seljenja i neuslovnog smještaja bili u toj mjeri oštećeni i u

raspadajućem stanju iz razloga neuslovnog arhiviranja i nagrizanja vlagom, prašinom, te uništeni od strane glodara i kao takvi nisu mogli služiti svrsi.

Ovde stoji jedna frapantna činjenica da u Ministarstvu unutrašnjih poslova RS-a ima puno miševa i glodara koje na određni način stvaraju veliku štetu BiH i ovaj visoki dom ovdje bi trebao preduzeti određene mjere kako bi se ti miševi odstranili, kako BiH ne bi i u budućnosti imala štete kada je u pitanju dokumentacija iz različitih oblasti, a koja se nalazi u Ministarstvu unutrašnjih poslova RS-a. Mislim da bi ovaj dom svojim zaključkom trebao narediti hitnu deratizaciju Ministarstva unutrašnjih poslova RS-a kako bi i ova komisija i buduće komisije i razne domaće i međunarodne institucije mogle raditi svoj posao za dobrobit građana u ovoj zemlji.

Stoga, nadam se da će i ova komisija i ovaj dom i Vijeće ministara danas na ovoj sjednici donijeti valjane zaključke kako do ovakvih situacija ne bi u budućnosti došlo.

Hvala vam lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Sljedeći je prijavljen uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković. Ispričavam se, gospodine Živkoviću, pošto ja očigledno prebrzo govorim ... ja se moram vratiti. Uvaženi zastupnik Kalabić, replika.

Samo izvolite.

DRAGO KALABIĆ:

Gospodine predsjedavajući, ja se stvarno izvinjavam. Nije namjera nikakve opstrukcije i prošli put ja sam smatrao da ćete početi sa spiskom sa prethodne sjednice gdje sam ja bio prijavljen za diskusiju. Ja se izvinjavam, mislim da sam bio upravo tad na redu kad ste prekinuli sjednicu.

NIKO LOZANČIĆ:

Ja sam počeo sa spiskom, samo Vas nije bilo kad sam ja počeo sa spiskom.

DRAGO KALABIĆ:

Do mene je. Rekao sam zašto sam se javio. Nisam imao namjeru da vršim opstrukciju nego sam se pozivao na to, a evo i tu nisam bio u pravu. I nije, zaista mi nije ni namjera ali kad slušam gospodina Ahmetovića, dobro, to je njegova uobičajena priča kada su u pitanju malo karikature, ali ja sam spreman da to podržim. Takvu jednu vrstu deratizacije, ukoliko bi se u Federalnom MUP-u provele neke operacije koje se provode u Afganistanu i Iraku, nekog tog obima, pa onda, evo možemo razgovarati i o deratizaciji.

NIKO LOZANČIĆ:

Ima li još replika? Nema.

Uvaženi, ima replika uvaženi, replika, pitam ima li? Ne žurim više, polako ćemo sad. Nema više niko za repliku.

Sljedeći je za raspravu uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MIŁORAD ŹIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Ja bih se vratio na tačku dnevnog reda, a da ova pitanja, ove zaključke, ostavimo ovoj agenciji za veterinarstvo BiH, ovom odjelu za deratizaciju, a da postavimo pitanja ljudima koji su ovdje ispred ove agencije zaduženi. Možda smo trebali da čujemo izvještaj o radu, ali i Savjeta ministara kojeg nema da bi nam mogao da odgovori. Naime, zašto se nisu ispoštovali zaključci Parlamentarne skupštine, pogotovo zaključak broj 2. gdje se kaže da će u periodu koliko je produžen mandat ovoj agenciji, a to je godina dana, da će se preko resornog ministarstva stvoriti zakonske i druge pretpostavke za nastavak postupka revizije naturalizovanih stranih državljana u BiH. Svi smo svjesni da je ova agencija stvorena iz nedovoljne političke moći koja je bila u Savjetu ministara da ovaj problem riješi i pod uticajem međunarodnih organizacija koje su nam pomogle da napravimo i načinimo ovu agenciju kojoj smo dali ovlaštenja, koja bi trebala zakonski riješiti i vratiti u .. institucije BiH, odnosno u nadležna ministarstva.

S druge strane, na strani 6. ovog izvještaja, ima veoma zabrinjavajuća odrednica koja glasi, u drugom pasosu: 'Uvodom u spise predmeta koji su preuzeti od DKP Štuttgart, došlo se do konstatacije da je prilikom dodjele državljanstva pogrešno primijenjen materijalni propis.'

Mene zanima da li je nešto urađeno od nadležnih institucija da se to provjeri i da se odgovarajući kazne, jer očigledno da ova agencija već konstatuje, a ne samo da sumnja, da je narušeno, da je pogrešno primijenjen materijalni propis i zato predlažem dodatni zaključak, koji glasi:

- Parlamentarna skupština BiH upoznata je u Izvještaju o radu Državne komisije za reviziju odluka o naturalizaciji stranih državljana u BiH od 10.9.2008. godine da se prilikom dodjele državljanstva pogrešno primjenjivao materijalni propis u DKP-u Štuttgart, a odnosio se na vrijeme prije donošenja Uredbe sa zakonskom snagom državljanstva Republike BiH „Službeni glasnik BiH“ broj 27/03 od 31.12.1993. godine i traži od Tužilaštva BiH informaciju o aktivnostima koje su preduzete iz njihove nadležnosti, kako bi se procesuirali odgovorni u spomenutom DKP-u.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Nema replika, nema. Dobro, zahvaljujem. Sljedeći je za raspravu uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, gospodin Sadik Ahmetović je duhovito, eto ironično, odgovorio na nešto što je ironično sadržano u ovom izvještaju. Naime, kad su pitali u MUP-u RS-a gdje su spisi, oni su rekli da su ih pojeli miševi, da je pala prašina pa da ih je pojela itd. Veli da su bili u toj mjeri oštećeni, u raspadajućem stanju iz razloga neuslovnog ahrhiviranja, nagrivanja vlagom, prašinom, te uništeni od strane glodara. Ali i neka je radioaktivna prašina, nisu samo miševi. To je prašina. Ja nikad nisam čuo da prašina razjede spise, dokumente, jer negdje padnu metri prašine pa poslije nađu biblioteke, otpaju tamo i nađu spise stare tri-četiri hiljade godina, ali ovde sam zabrinut za zadržavanje ljudi koji se nalaze u blizini te prašine i tih miševa, tako da zbilja treba nešto učiniti. I nije se to desilo u Federalnom MUP-u nego u Izvještaju stoji u MUP-u RS-u. Ali možemo mi svuda pregledati šta je s miševima i sa prašinom, je li.

Zatim, na strani 6. na bazi uvida u spise predmeta koji su predmet revizije, a osobe su sa područja bivše SFRJ kojima je državljanstvo dodijeljeno naturalizacijom, došlo se do pokazatelja da više od 60% tih osoba nema adresu ni prebivalište na području BiH. Znači, nekih 12-tak hiljada ljudi. Tako da SDA nudi, poslije šaljive diskusije, ... neke ozbiljne zaključke.

- Predlažemo da se zaduži Ministarstvo sigurnosti u Vijeću ministara da inicira nadležne i pravosudne organe radi postupanja povodom informacija sadržanih u Izvještaju Državne komisije za reviziju odluka o naturalizaciji itd.

1. Da preispita informaciju o nestanku, navodnom uništavanju, velikog broja spisa, predmeta u Ministarstvu sigurnosti RS-a, strana 3. Izvještaja;

2. Pokazatelja da oko 12 hiljada osoba kojim je državljanstvo dodijeljeno naturalizacijom nema adresu niti prebivalište na području BiH, strana 6. Izvještaja.

Pa vas molim da podržite.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Sljedeći je prijavljen uvaženi zastupnik Mirko Okolić.

MIRKO OKOLIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege poslanici, predstavnici sredstava informisanja, nevladinih organizacija, međunarodne zajednice, komisije i ostali gosti, evo, ja ću reći nekoliko riječi o ovom izvještaju i daću prijedlog zaključaka u smislu što boljeg rada ove komisije i što prije rješavanja ove problematike. Ja sam i prošle godine kada smo imali ovaj izvještaj o radu dao određene zaključke koji su pogrešno protumačili i pogrešno interpretirali pojedinci ili iz komisije ili iz nekih drugih ustanova, ali evo mislim da ovaj put neće biti zabune.

Ja, prije svega, podržavam rad ove komisije i kada je bio prijedlog za produženje njenog rada za to sam glasao, zato što smatram da ova komisija zaista treba da postoji i treba da radi i da

čak i ako se razmišlja, čuo sam da se razmišlja, da ova komisija prestane sa radom, a da se to da nekom drugom državnom organu da radi, mislim da i o tom će možda trebati razmisliti, tako da je moja puna podrška ovoj komisiji.

Međutim, ja hoću da postavim nekoliko pitanja izvjestiocu, tu su, je li, i dat ću neke svoje komentare kako bih mogao svoje zaključke da možda nakon njihovog odgovora u potpunosti formulišem.

Moje prvo pitanje, prije nego što ja prokomentarišem kako sam ga ja shvatio i čuo:

- Zašto je mali broj predmeta, odnosno zašto je na mali broj predmeta izvršena revizija? To je moje mišljenje da je mala. Zašto, zbog čega? Tokom 2006. i 2007. godine, od 4.259 predmeta, revizija je izvršena samo za 1.255 predmeta, od čega je za 661 lice donesena Odluka o oduzimanju državljanstva, za 594 lica utvrdili ste da ne postoji zakonski propusti i potvrdili ste ista rešenja. Tokom prvih šest mjeseci 2008. godine, od 19.182 predmeta, reviziju ste izvršili samo za 1.355, od čega ste utvrdili da samo za 20 lica je doneseno rešenje o oduzimanju državljanstva, a za ostale da su rešenja izdata u skladu sa zakonom.

Moj komentar je sljedeći. Da li je to razlog bio što je i na prethodnoj posebnoj sjednici oba doma, što je komentarisao gospodin predsjedavajući, kada je u pitanju nadoknada za rad ove komisije, i moje pitanje i moj komentar se može možda osloniti na to isto, da je neplaćanje vaše komisije koje ste vi naveli u ovom svom izvještaju jedan od tih razloga da se ovako, po meni i po mišljenju drugih ljudi koje sam ja konsultovao, mali broj državljanstava, odnosno revizija izvrši. Ako je to, onda o tome treba da se očituje i Savjet ministara i vi međusobno treba da razriješite te probleme jer neplaćanje te komisije ne smije dovesti u pitanje rad ove komisije.

Dalje, koliko je rešenja o oduzimanju državljanstava poništeno ili vraćeno na ponovno odlučivanje ove komisije od strane Suda BiH? Da mi kaže koji je to procenat u odnosu na ukupan broj rešenja protiv kojih je pokrenut upravni spor pred Sudom BiH?

Ja raspolazem sa podacima i, ako su oni tačni, ja sam tu razočaran. Tim prije zato što sam i prošle godine diskutovao nešto u smislu tome a ako je to tačno da je moj podatak tačan da je vama vraćeno od 40% do 60% rešenja, odnosno ili poništeno ili vraćeno na ponovnu reviziju, ako je taj procenat, to ćete mi poslije reći, tačan, onda vaš posao nikako ne može biti dobar, ako vam se vrati, evo recimo, između 40% i 60% da vam se vrati 50% rešenja, onda tu nešto ne valja.

- Koliko vremena treba ovoj komisiji da okonča reviziju svih državljanstava u BiH stečena naturalizacijom u periodu od 6. aprila 1992. do 1. januara 2006. godine?

Po nekoj mojoj računici od ukupno 24.000 predmeta koje ste do sada preuzeli, ova komisija je izvršila reviziju za protekle dvije-dvije i po godine u iznosu od 1.600 otprilike predmeta, a to je 7% do 8% godišnje, ako sam dobro to izračunao, od ukupnog broja predmeta koji podliježu reviziji. Vama bi trebalo ovim tempom 10 do 12 godina da izvršite reviziju svih rješenja. Ako je to tako, kako vi vidite rješenje ovoga problema, odnosno rješenje da se ta revizija izvrši u što je moguće kraćem roku?

Može li se elektronska baza podataka o oduzetim bh. državljanstvima inkorporirati u CIPS bazu i elektronsku bazu informacionog sistema za strance AISM, kako bi navedeni podaci

bili na efikasan način dostupni organima za provođenje zakona, kao što je SIPA-a, Granična policija, OSA, MUP-ovi itd? Jer, ja imam podatke da oduzeta državljanstva i rešenja itd. nisu do te mjere, moji podaci govore, transparentni da te podatke trebaju i ovi državni organi da imaju i da na granici odmah prepoznaju lice kome je oduzeto državljanstvo, da ga liše slobode ili da učine ono što bi trebali da učine.

Da li je ova komisija u svom dosadašnjem radu provjeravala eventualne razloge za izuzeća određenih članova Državne komisije. Prije svega mislim na članove iz Ministarstva civilnih poslova u smislu člana 35. i 40. Zakona o upravnom postupku u BiH.

E sad, ako predsjedavajući dozvoljavate odgovore na ovo, ja bih onda prijedloge zaključaka. Ako ne, onda ću pročitati moje prijedloge zaključaka koje mislim da možda i neće biti promijenjeni i poslije odgovora koji ću dobiti od predstavnika ove komisije. Prijedlog zaključaka je sljedeći:

- Obavezuje se Komisija, Ministarstvo bezbjednosti BiH, Služba za poslove sa strancima i Granična policija BiH, te Ministarstvo civilnih poslova BiH, Direkcija CIPS projekta da u roku od tri mjeseca od Komisije preuzmu bazu podataka o oduzetim bh. državljanstvima stečenim naturalizacijom i istu inkorporiraju u CIPS i AISM, znači informacioni sistem za strance, na način da ih učine operativnim i dostupnim organima za sprovođenje zakona u BiH. Jer nama ne vrijedi ako rješenje nije u funkciji mogućeg izvršenja.

- Obavezuje se Komisija da u što kraćem roku u „Službenom glasniku BiH“ objavi sva imena lica kojima je oduzeto bh. državljanstvo stečeno naturalizacijom i da to ubuduće čini najmanje jedanput mjesečno tokom svog rada ili barem jedanput mjesečno ako je to mnogo vremena.

- Zahtijeva se od Komisije efikasniji rad na reviziji bh. državljanstava stečenih naturalizacijom, u skladu sa zakonima u BiH.

- Od SIPA-e i Tužilaštva BiH molimo da Parlamentu BiH u što kraćem roku podnesu izvještaj o preduzetim mjerama protiv lica koja se dovode u vezu sa nezakonitim dodjelama bh. državljanstava po osnovu naturalizacije u periodu od 6. aprila '92. do 1. januara 2006. godine, na sve nivoe vlasti u BiH, jer takvog izvještaja još uvijek nema, onda se plašim da će to jedan dan reći da je to zastarjelo.

To bi otprilike bio komentar moj, pitanja i prijedlog zaključaka, a sve u cilju da se ovoj konačnoj komisiji koja, po meni, radi ovaj svoj posao, vjerovatno u mjeri u kojoj može da radi, ali da bi taj posao trebao biti što je moguće prije priveden kraju i da jedanput stavimo tačku na ovu problematiku, jer je ovo predmet i politizacije i predmet otežavanja života svih onih lica koji su u predmetu revizije ovih državljanstava.

Hvala lijepo.

PRVI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Lozančić, diskusija.

NIKO LOZANČIĆ:

Dame i gospodo zastupnici, poštovani gosti, da nije kao što jeste, ja bih pomislio da ovo povjerenstvo kojemu je ovaj parlament dao zadaću da vrši reviziju nečega što su radili državni organi ove zemlje, a nije tako, ja bih pomislio da su oni izdavali i državljanstva, da su dodjeljivali nekritički državljanstva, da su onda pokušavali kroz ovu reviziju sakrivati ono što su radili, da su, iako od svih poticani da to rade, oni, mrsko im bilo da rade pa nisu radili itd. Ova komisija je formirana zato što nadležne institucije ove zemlje kojima je Ustavom i zakonom dato u nadležnost da se bave pitanjima državljanstva – taj posao nisu radili. To je valjda svima jasno.

Ona je uspostavljena, prvo, zakonom od Vijeća ministara pa smo joj onda mi produžili mandat nakon što nije, za vrijeme tog mandata, uspjela obaviti posao koji smo joj stavili kao zadaću. Zašto nije uspjela obaviti zadaću? Nije zato što je opstruirana, ko god je stigao opstruirao je. I oni su čudo napravili što su uradili i ovo što su uradili. I da ja ne propustim u komentarima svega ovoga da kažem, jedino što, po meni, ispravno je u ovom trenutku, imajući u vidu sve to, jeste odati priznanje članovima ove komisije za sve što su do sada uradili i podržati ih da nastave raditi, svjesni činjenice da će i dalje biti opstruirani. U sazivu ovog parlamenta ovo je treće ili četvrto izvješće ovog povjerenstva, i u svakom izvješću su otprilike isti ili slični argumenti, iste ili slične informacije kako imaju problema u suradnji oko dobivanju dokumentacije u ovom ili onom.

Mi već u ovom sazivu dvije godine raspravljamo o ovim pitanjima i stalno donosimo zaključak kako se ovo izvješće treba dostaviti nadležnim pravosudnim tijelima organa gonjenja itd. Ja još ne čuh da je neko pokrenuo istragu iako govorimo ovdje o stotinama nezakonito dodijeljenih državljanstava, o desetinama ili više oduzetih kao nezakonito dodijeljenih, o dodjeljivanju državljanstva kad uopće nije postojao pravni osnov da se to radi. Da se to radilo i da su to radile i SIPA i Tužiteljstvo i sigurnosne agencije u državi, od razine kantona preko entitetskih ministarstava unutar njih poslova itd. do razine države, danas bi ovoj komisiji bilo puno lakše raditi. Ali kako očigledno još uvijek niko nije odgovarao zbog činjenice da je državljanstva BiH dijelio kao da su njegovo privatno vlasništvo, onda je najlakše da mi sad kritiziramo rad ove komisije koja nije ni kriva ni dužna, koja se našla u muci u svemu tome. I pogledajte, oni već imaju problema u svom radu. Vi ste danas, ako ste registrirali, imali pitanje jednog izaslanika jer je ono postavljeno u Povjerenstvu kada je razmatrano ovo izvješće i čuli ste odgovor predsjedatelja Vijeća ministara. Vijeće ministara je odlučilo da bude principijelno i na ovoj komisiji, jer kao oni za vrijeme radnog vremena sve te poslove rade i zato primaju urednu plaću i zato neće biti izvršen zaključak ni ovog doma, jer je Vijeće ministara principijelno da ne plati rad ove komisije, iako je ovaj dom rekao da to mora uraditi.

Ali Vijeće ministara nije principijelno da se zapita zašto postoji uopće ovo povjerenstvo i ima li neko još plaćen u tom Vijeću ministara da to radi bez povjerenstva koje redovito prima plaću. E, to je isto tako principijelno. I mi danas moramo podebljati ovaj zaključak i inzistirati, ovo je parlamentarno povjerenstvo, mi smo ga uspostavili, znači svojim zaključkom ili da to uradi Vijeće ministara ili da to uradi nadležna finansijska služba Parlamenta, znači da ljudima koji su radili ovaj vrlo mučan posao u kome ih svi opstruiraju se osigura i adekvatna nadoknada. Ima puno onih na kojima bismo mogli štediti ako hoćemo, ima puno stvari na kojima smo mogli

principe izgrađivati oko toga treba li nešto plaćati ili ne plaćati, ali mislim da nije korektno, jer da je u najmanju nekorektno da to treniramo, da tako kažem, na ovom povjerenstvu.

Želim se založiti da ne otežavamo dodatno rad ovog povjerenstva. Mislim da su zaključci koje je Povjerenstvo predložilo, naše parlamentarno povjerenstvo nadležno, sasvim dovoljni i dostatni da se da podrška radu ovog povjerenstva. A mislim da ironiziranje ili ismijavanje rada ovog povjerenstva ne doprinosi njegovoj potpori, nego ga dodatno dovodi do besmisla pa nemojmo se čuditi ako u nekom narednom razdoblju nemadne ko da nam podnese ovo izvješće jer se postavlja pitanje ko će uopšte raditi u tom povjerenstvu.

Hvala lijepo.

Uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

Ustvari, nije diskusija ali iskoristit ću priliku da kažem da se slažem sa najvećim dijelom ovoga o čemu je gospodin Lozančić govorio. Međutim, najviše sam izašao da upitam, da mi se pojasni, gospodina Pandurevića, dakle u zaključcima koje predlaže. Dakle, ovaj zaključak 2. gdje kaže: 'Izvještaj kao informaciju dostaviti svim resornim ministarstvima koja su vodila prvostepeni postupak i donosila odluke o dodjeljivanju državljanstva BiH kao i nadležnim pravosudnim oraganima radi nadležnog postupanja.'

Dakle, da li se može na osnovu ovog izvještaja, da li je to dokumenat koji proizvodi neko nadležno postupanje, jer zaključak sam tako shvatio da vi ovaj papir dostavljate sada tim organima na nadležno postupanje. Da mi objasnite kakvo je to nadležno postupanje, da li je moguće po ovom tako postupati?

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Slavko Jovičić.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Hvala, gospodine predsjedavajući.

Ma gledam ovu tehniku jer sam se prvi bio prijavio, ali dobro. Dakle, potpuno ostajući na fonu Vaše priče, gospodine predsjedavajući, dajući maksimalnu podršku radu ove komisije, želim nekoliko stvari, ne da ih ovde pitam da mi daju sad odgovore nego da poboljšamo i ubrzamo rad ove komisije.

Recimo, oni navode da su sarađivali sa svim institucijama BiH. Ali kad govorimo o institucijama, sudu, tužilaštvu i, ne znam, nekim drugim stvarima, neka mi niko ne zamjeri ali moram praviti neku digresiju, uporedne podatke, da bi vidjeli sliku zaista u kakvoj mi zemlji živimo, jer to nam je najbolje, pojasniti i gdje se nalazimo. Ništa nemam protiv radnog spora gospodina Agovića. Ali Sud BiH za 15 dana je donio presudu. Ljudi čekaju godinama na Sudu BiH, pa evo i ja imam radni spor tri godine, ne mogu doći na red. Gospodin Agović – za 15 dana Sud već donio odluku da se mora vratiti na posao. O kojem mi pričamo sistemu? Pa to je ovo upravo sve. Kako je to moguće, evo postavljam pitanje, i kad ja ovo kažem, eno vrše oni političari pritisak na Sud BiH. Nije tačno. Hoćemo li mi živjeti sa ovim anomalijama koje se

dešavaju pa ima recimo ovdje, dakle ne tražim izvještaj da mi neko komentariše, nego dajem podršku. I kada je prvi izvještaj bio, tako sam rekao, čudna je jedna možda rečenica, kaže, dodjeljivali su državljanstva BiH na osnovu pravnih propisa koji nisu bili donijeti. Pa, kako će se primjenjivati propisi ako nisu bili donijeti? Dakle, apsurd do apsurga.

Dalje, potpuno se slažem sa kolegama i što kažu da su ovi miševi, je li, ta dokumenta treba vidjeti ko je to. Ne treba samo onda deratizacija, nego dezinfekcija i dezinsekcija, sve onda uključiti, sve vidove.

Pa onda ima ovdje, recimo, da je od Ministarstva civilnih poslova Komisija izuzela 1.674 predmeta koji nemaju formiran omot spisa i ne postoji prateća dokumentacija. Mora se navesti o kojim predmetima se radi.

Druga stvar, cijeli rad ove komisije, ljudi moji, možda vam se priča neće dopasti, ali ona je takva, zasnovana je upravo na dodjeljivanju državljanstava stranim državljanima iz afro-azijskih zemalja. Ja shvatam aluziju gospodina Izetbegovića da on misli da je odmah došlo ovdje 12 Srba iz Hrvatske. Pa ja ne problematizujem pitanje što je možda došlo, ne znam cifru, ali koliko god je i Bošnjaka iz Sandžaka, ali nisu oni predmet bili ni stranaca ni izvještaja ni dodjele državljanstava ni naturalizacije, nego se radi o državljanima upravo iz ovih zemalja. Evo, da dodam, bilo je Rusa. Koliko? Daj i Ruse! Bilo je i Grka. Daj Grke! Sve dajte. A nemojte mi selektivno, samo, kao svaka naša priča je usmjerena protiv mudžahedina, protiv ovih dole što su došli u toku rata. Ja bih volio, ovaj izvještaj je dobar samo statistički podaci, ali da meni Tužilaštvo kaže, kao što sam danas čuo ministra, u prvom izvještaju 661 izgubilo državljanstvo, gdje se oni nalaze? Jesu li protjerani? U imigracionom centru 25 kreveta, tamo ih ima 6, igraju lopte. Oni protjerani, otišli sami, gdje se nalaze? Pa sarađuju li naše službe i sa jednom službom Evrope? Ovde nema ko ne vršlja, što se tiče obavještajnih podataka, nema ko nije pokrio BiH.

Dakle, izvještaj kao statistički podaci, ništa neće riješiti. Zato ću još jednom potcrtati ono – nisam ja stao što ne znam šta ću reći nego da Niko čuje, dakle, na fonu sam upravo vaših inicijativa – ako smo mi osnovali ovu komisiju, a jesmo, produžili joj mandat, hoćemo li dozvoliti zbog, ne znam, koliko para da se ugasi, završi njen rad, kao što su se završile mnoge komisije koje smo mi osnovali. Sjećate li se, samo da vas podsjetim, .../isključen mikrofon/ ... postaviti pitanje, gdje je tih 230.000 maraka? A sad ovim ljudima treba možda dati 10.000, ne znam koliko traže, i sad ćemo mi zaustaviti rad.

Ljudi, završiću, ja znam da ste vi mene siti. Ja vas nisam, hoću da vas slušam i poslušaću mnoge ali opet digresija. Poštujem gospodina Bećirovića stvarno kad kaže i poziva se na taj član Ustava, a ja upravo svaku sjednicu samo tražim da se poštuje Ustav. Ništa drugo ne tražim, samo poštovanje Ustava. I kad poštujemo Ustav, onda nema prenošenje nadležnosti. Čuj, sad i ove priče izmislili sa nivoa BiH na entitet. Gdje to još može?

_____(?)
/nije uključen mikrofon/

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Izvinjavam se, ne znam gdje je to mjesto, ali doći ću tamo da posjetim, nije važno. Dakle, hajmo ljudi se uozbiljiti.

Evo, vidjeli ste danas koliko smo problema postavili. Sve je to ovo. Možemo mi reći, ja sam izašao iz dnevnog reda, evo daću maksimalnu podršku za nastavak, ali pogledajte. Na onoj prvoj sjednici kada je ovo pitanje bilo otvoreno, tražio sam i ostajem kod podrške zaključku gospodina Živkovića, zašto nijedna institucija istražna nije procesuirala ljude ili barem nam rekla ko su ti ljudi koji su izdavali 200 odluka o državljanstvu za jedan dan. Znamo li koji su to ljudi? Nije to državna tajna, ljudi! Evo ih sjede u institucijama, evo nemojte da ih ja brojim, itd. Dakle, ova komisija je uradila odličan posao. Treba da nastavi i, po meni, ne trebamo se uhvatiti u zamku jesu li to došli Bošnjaci iz Sandžaka. Bila je to jedna država. Ili, jesu li došli Srbi iz Hrvatske? Kamo sreće da su tamo ostali. Predmet cijele priče jeste, što je danas, što smo čuli priču: Savjet bezbjednosti interveniše zbog možda pet pojedinaca. Ja bih vam rekao koliko ima pojedinaca koji su potencijalna opasnost, ali neću da odajem državnu tajnu. Ja sam potpisao tamo. Ali ne treba prepadati narod da ih ima na hiljade, nema. Bezbjednost zemlje je najvažnija. Ljudi će gladovati, imaće manje para ali samo da sigurno dijete smije poslati u školu i u prodavnicu. A to je sve ovo, izvještaj. Pogledaj sad.

NIKO LOZANČIĆ:

Vrijeme!

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Evo završavam. Naravno, ja sam uzeo diskusiju ako sam prešao, dakle konstatacija je jasna ako se slažete, ne mogu ja odlučiti, maksimalna podrška ovoj komisiji, ako treba da pojačamo sa brojem članova, da formiramo još jednu pa neka uče od njih. Jer vidite koliko je predmeta došlo? Oni riješili mali broj, ne mogu da stignu. I molim, upalite svjetlo kad izađete iz kancelarije pa neka neko vidi da radite u sedam, pa će vas platiti. Eto, dokle je to došlo. Ma dajte ljudi rezultat. Hajte da ovo završimo jednom. Imaćemo problema svi. Ja ne želim da Bošnjaci nose teret zbog, ne znam, desetine ili, ne znam, koliko mudžahedina. Ljudi, bili su. I vi ste to rekli, bili su. Ali zašto da vas oni brukaju? Niste vi to. Ne pada nama naum da ja ili neko poistovjećuje. Dajte da se riješimo, pa vaš je interes da ovo završimo.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Nema više prijavljenih za raspravu. Zamolio bih člana Povjerenstva, gospodina Pandurevića, da evo da odgovore na par pitanja koja su postavljena.

MIŁORAD PANDUREVIĆ:

... mogu dati odgovore na neka postavljena pitanja i neke dileme koje su iznijete na današnjoj raspravi. Pokušao bih redom kako je gospodin Okolić postavio pitanje, zašto je do sada pregledano 135 itd.

Ja vam mogu reći sasvim otvoreno da je nastao problem na relaciji izvršavanja zaključaka koje je ovaj parlament donio kada je u pitanju naknada za rad ove komisije. Ja vam to moram otvoreno reći. Nije to pitanje moje da li ću ja kao član Komisije dobiti naknadu, to je meni svakako jedan teret koji sam dobio sa pozicijom pomoćnika, nego je meni da se taj posao završi, okonča, bio ja u toj komisiji ili ne bio itd. dakle. Ali u svakom slučaju zavređuje učiniti određene napore i određeno razumijevanje da se posao okonča u nekom doglednom vremenu.

Vi ste postavili pitanje: Kad se može okončati? Ako bismo ovom dinamikom, zaista jeste vaša procjena ispravna. No međutim, ima jedna druga dinamika. Dajmo svi podršku toj komisiji, onda može biti završeno u roku od godinu i po do dvije godine dana. Zašto? Pa pazite, mi smo prvi put u izvještaju sada naglasili da smo došli do obima predmeta koji dolazi do cifre 22.000. Da li će to biti konačna cifra, mi to u ovom trenutku ne možemo reći, jer je u fazi jedan tehnički posao, posao ... rješavanju predmeta. Negdje imamo predmet kao rješenje, negdje imamo košuljicu gdje je podnesen zahtjev. Pazite, i nama samo da unesemo u elektronsku bazu podataka trebaju četiri čovjeka da rade dva-tri mjeseca. Pazite, dakle suočeni smo sa tim određenim stvarima i ljudi koji rade, dakle, administrativno osoblje nije motivisano da radi, jer te naknade nisu isplaćene.

Ja kažem da je jedan od osnovnih razloga zbog čega, što efekti nisu dalje, dakle kroz to Komisija cijeni da, dakle država, da Parlament, da Vijeće nije zainteresovano za rad Komisije. Dakle, nije to ona komisija iz kategorije komisija, e, formirali smo komisiju da se ništa ne uradi! Ova je komisija nešto uradila.

Dalje, ono što je gospodin Jovičić, nije tu, ali želio bih da u prilog njegovih nekih stavova iznesem svoje mišljenje.

Pazite, ja smatram, kada je u pitanju problematika državljanstava, od institucija BiH jedino je ova komisija odradila svoj dio posla. Ova problematika ima svoj i krivično-pravni aspekt, ima bezbjednosno-pravni aspekt, znate. Na mjestu je pitanje gdje su ljudi koje smo mi revidirali. Na poziv, generalno, otprilike na nekih 1.300 ljudi koji je bio predmet u prvi mah, dakle koji su van jugoslovenskog prostora, veoma mali broj se javio. U ovoj kategoriji lica, dakle koji su sa jugoslovenskog prostora a koji su primljeni u DKP mreži, nećete vjerovati da se svega 15 ljudi javilo, i dokazuje time da ima interes da zadrži bosanskohercegovačko državljanstvo. A preko polovine lica nije se prijavilo u bazu CIPS, dakle nije svoje prebivalište prijavilo ovde, nije dobilo ličnu kartu. To znači da minimum efektivne veze sa BiH nema, znate. Sad se tu postavlja dilema određena za ovu komisiju kako postupiti.

Ja bih vas još nešto zamolio. Ja, evo vidite, često dolazim na ove, i kad se odlaže Komisija i gospodin Vuković, nikad niko od vas iz Parlamenta nije došao da pita, e, ja bih želio da dobijem neke potpuniije informacije, dajte nam ih prije Parlamenta.

Gospodin Okolić je izašao sa određenom dezinformacijom. Ja ne znam otkud ste Vi dobili informaciju tu. Ja vam mogu egzaktn pokazatelj – dakle, to je možda od prije mjesec dana, da li se u međuvremenu šta promijenilo – ali možete dobiti decidnu informaciju: 42 tužbe protiv naših rješenja od 600 i nešto oduzetih je podnešeno. Od toga je vraćeno na ponovni postupak, bile su određene dileme oko identiteta, jer smo imali situacija ... da se pojavljuje čovjek sa 30-tak nekih kombinacija imena, vraćeno na ponovni postupak da utvrdimo pravi

njegov identitet. Eto, to su dva slučaja. U 10 je potvrđeno. Pazite, dakle ostaje onih 30 koje je neriješeno. Ono što bi Komisiji jako odgovaralo da i druge institucije BiH odrađuju posao, znate, kao što to mi odrađujemo pa da se kaže: riješeno je tih ostalih 30, pa da mi znamo jesmo li pogriješili ili nismo. Pazite, jako je dobro da mi imamo kontrolu onoga što mi radimo. I smatram, ono što je do sada kontrolom utvrđeno, da je to dobar rad koji treba samo tako nastaviti u koncepciji kao što je do sada postavljeno.

Dakle, procjena je, da egzaktno odgovorim na vaše pitanje, uz jednu jaku podršku i rješavanje ovih pitanja naknade, pazite, tu se radi o licima koji nemaju administrativno osoblje, koji nemaju nekakav lični dohodak kao što sad imaju pomoćnici poslije povećanja, pazite da se izvrše te obaveze, da se pojača, mi smo već poduzeli određne mjere. Dakle, mi u Ministarstvu razmišljamo o koncepciji da se produži ili ne produži. Dakle, mi smo pripremili izmjene zakona, dakle i ta koncepcija se u potpunosti poštuje, je li, kao što je zaključak Parlamenta. Ja smatram, moje lično uvjerenje, dakle, da je uz podršku i izvršavanje svih zadataka najoptimalnije da ova komisija završi svoj rad u vremenskom periodu za koji ja procjenjujem da je to između godinu i po i dvije.

Dakle, ne znam da li sam eventualno propustio da odgovorim na neko pitanje ali tu sam da odgovorim. Zahvaljujem se. Dakle, ja bih samo podržao ono što ste, gospodine predsjedavajući, Vi rekli: podebljati, zaista, zaključak kada je u pitanju rješavanje pitanja naknade! Jer, pazite, mi u Komisiji imali smo i direktnih prijetnji. To je jedan određeni pritisak koji nije bio vidljiv, ali mi kao članovi Komisije to smo jasno osjećali da se dešava nešto između, mi o tome nismo ni alarmirali, mi smo nastojali praviti izvještaje da nema elemenata za politizaciju, da se stavi jednom tačka na ovu problematiku i mislim da smo mi zaista, zaista... Meni je bilo zadovoljstvo biti prisutan na Parlamentu u situacijama kada smo mi dobivali jednu bezrezervnu podršku. Mislim da je ona suštinski i sada prisutna, osim ovih malih nerazumijevanja.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Je li uvaženi zastupnik Prodanović prijavljen za raspravu ili je greška? Greška! Dobro.

Replika, uvaženi zastupnik Okolić, kome?

MIRKO OKOLIĆ:

Evo vidite, u dobrom dijelu smo se razumjeli i potvrdili ste ono što sam ja rekao da period nekakav, kad bi išao dinamikom, da bi bio taj i taj ali u jednom dijelu se nismo razumjeli i zato hoću da vam uputim da ne bi došlo do nedoumica.

Ja nisam ovde iznio nikakvu dezinformaciju kao što ste sad rekli da sam iznio dezinformaciju, nego sam rekao da informacija koju sam ja dobio je takva i zato sam tražio od vas odgovor da se uvjerim je li takva ili nije. Znači, ja nisam tvrdio, to možete kroz stenogram da provjerite, da je vama vraćeno od 40% do 60% vaših rešenja, nego sam rekao da sam dobio informaciju da je to i pitao sam je li to istina ili nije, da mi odgovorite. Ako vi stojite iza toga što se sad rekli, to je odgovor koji ću ja uzeti za sebe i prema tom odgovoru ću se ja tako i ponašati.

Ali sam rekao, ako potvrdite ako je ovo tačno što sam ja čuo, da je to alarmantno i da to, po meni, nije dobro.

Prema tome, ograđujem se, niste u pravu, nisam iznio dezinformaciju nego sam postavio kroz pitanje na osnovu onoga što sam ja čuo. Znači, ako je ovo što ste vi sada rekli da nije u toj mjeri to vraćeno, onda je to meni nešto što me zadovoljava i što mi je drago da nije vam toliko rešenja oboreno, a naći ćemo još, ako treba, neke detalje da razgovaramo. Samo toliko da se zna da nisam unio dezinformaciju, nego postavio pitanje, to je razlika.

BERIZ BELKIĆ:

Znači, ovo je bila replika gospodinu Pandureviću.
Gospodine Jukiću, izvolite.

VELIMIR JUKIĆ:

Ma evo, ja ću vrlo kratko. Najprije da dadnem podršku i potporu radu ove komisije. Mislim da rade dobro ovaj važan posao. I ukoliko je problem, odnosno ukoliko bi pomoglo njihovom boljem i kvalitetnijem radu nekakva naknada za njihov rad, mislim da to ne treba biti sporno. Naravno, da bude sukladno nekakvoj praksi koju mi imamo inače po pitanju finansiranja dopunskog rada i rada u ovakvim tijelima.

A evo, samo da kažem koliko je ovo bitno i važno iz nekakva dva svoja primjera gdje sam bio zamoljen da ljudima pomognem da ostvare nekakvo pravo, odnosno da dobiju državljanstvo BiH u zadnjih recimo 10 godina. Jedan slučaj, spajanje jedne obitelji gdje je supruga državljanka neke druge strane zemlje, imali su velikih problema i jako puno su se morali truditi, jer su naši propisi dosta restriktivni i rigorozni da se dobije državljanstvo BiH. Ne znam da li baš i tako treba biti u toj mjeri da je to problematično i da je teško. A s druge strane, vidimo kako su neki ljudi bez ikakva osnova dobijali to državljanstvo. I zato mislim da je vrlo bitno da ovo povjerenstvo do kraja uradi svoj posao.

Drugi slučaj, drugi primjer, osoba sa prostora bivše Jugoslavije, jer i njih spominju ovdje često puta kao jednu kategoriju ili potkategoriju ljudi koji su dobili državljanstvo BiH, isto tako je imala velike probleme i na kraju odustala od toga da dobije državljanstvo BiH, jer je to bilo toliko teško pa skoro nemoguće itd. itd.

Dakle, još jedan argument da stvarno ovaj posao treba uraditi i, ja smatram, što prije ga završiti i zato mislim da Komisiju treba dodatno eventualno još dopuniti sa još većim brojem ljudi, kapacitirati da ona bude sposobnija brže i još kvalitetnije raditi i da ovaj posao stvarno završi u nekom razumnom roku. Za mene je taj rok godinu – dvije dana, a nikako nešto više od toga jer onda to pomalo, po mom mišljenju, gubi smisao itd.

BERIZ BELKIĆ:

Ima li još prijavljenih? Nema.
Zaključujem raspravu o sedmoj tački dnevnog reda.

I prije nego što krenemo u raspravu o osmoj tački dnevnog reda, dakle Privremeni izvještaj o radu Međuresorne radne grupe na izradi Prijedloga zakona o imunitetu, molim predsjedavajuće klubova da se potrudite da ne izgubimo.

_____(?)
/nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:

Pa svakih dvije minute ga nemamo i veliko je pitanje da li ćemo doći do glasanja. Mi nismo željeli prekidati sjednicu, ali molimo malo discipline i strpljenja.

Dakle idemo, otvaram raspravu o osmoj tački:

Ad. 8. Privremeni izvještaj o radu Međuresorne radne grupe na izradi Prijedloga zakona o imunitetu

BERIZ BELKIĆ:

Vi ste dobili Privremeni izvještaj.

Otvaram raspravu.

Gospodin Džaferović, pretpostavljam u ime Interresorne grupe.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ:

Gospodine predsjedavajući, kolegice i kolege, ovo je četvrti po redu izvještaj o radu ove Interresorne radne grupe, jer podsjećam da je ovo ona ista Interresorna radna grupa koja je uradila izmjene i dopune Izbornog zakona i podnijela Izvještaj, izmjene i dopune Zakona o sukobu interesa i podnijela Izvještaj, izmjene i dopune Zakona o finansiranju političkih stranaka i podnijela Izvještaj i, evo, na kraju samoga posla, mi smo umjesto konačnog izvještaja u radu ove komisije došli do zaključka da je potrebno da se obratimo jednim privremenim izvještajem domovima Parlamentarne skupštine koja je imenovala tu komisiju i da zatražimo daljnja uputstva vezano za uređenje pitanja imuniteta u BiH, budući da su se u radu ove komisije pojavile dvije oprečne koncepcije i imajući u vidu način rada u interresornoj radnoj grupi koji je po principu do sada uvijek bio konsenzus, a mi smatramo da je potrebno da domovi Parlamentarne skupštine kažu šta dalje kada je u pitanju ova interresorna radna grupa, odnosno kada je u pitanju Zakon o imunitetu.

Mi danas u BiH imamo Zakon o imunitetu koji poznaje imunitet od krivične i građanske odgovornosti za poslanike i delegate u Parlamentarnoj skupštini BiH i imunitet od građanske odgovornosti za članove Predsjedništva i Vijeća ministara BiH, i to sve vezano za radnje koje su poduzete u okviru dužnosti koje ti zvaničnici obavljaju. Taj naš zakon je do sada pregledan od strane Monitornog tima Parlamentarne skupštine i Vijeća Evrope, konkretno grupe zemalja GRECO za borbu protiv korupcije, i iz tog izvještaja jasno proizilazi da je sistem imuniteta koji imamo u BiH i koji je sada na snazi je zapravo zadovoljavajući i da je potrebno razriješiti samo procedure vezane za dodjelu tog imuniteta. A Ministarstvo pravde BiH je jednim svojim

poslovnikom uredilo te procedure i, po jednoj koncepciji i mišljenju ljudi koji je zastupaju a i ja spadam u tu grupu, mi ne bismo trebali da diramo postojeće kapacitete imuniteta u BiH, nego da eventualno dopunimo postojeći Zakon o imunitetu, tako što bismo iz Pravilnika Ministarstva pravde koji je već napravljen i koji je na snazi u ovaj zakon o izmjenama i dopunama postojećeg Zakona o imunitetu to pretvorili kao zakonske odredbe. Umjesto odredbi koje su poslovnčkog karaktera, mi bismo imali te procedure uređene zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o imunitetu.

Međutim, tokom rada Interresorne radne grupe – naravno, pregledana je praksa svih zemalja koje bi mogle biti relevantne i poslužiti BiH kao primjer – napravljen je jedan prijedlog teksta zakona koji je u nekoliko navrata mijenjan od sjednice do sjednice Interresorne radne grupe. I njegova suština u odnosu na postojeće stanje je da on pitanje imuniteta, prije svega, proširuje. Proširuje se krug imuniteta, hajde tako da se ja izrazim, pa se pored ovog imuniteta od krivične i građanske odgovornosti podrazumijeva, odnosno predviđa imunitet za radnje koje predstavljaju izraženo mišljenje u Parlamentu ili u Vijeću ministara i u Predsjedništvu. A onda se na jedan neodređen način postavlja pitanje imuniteta od građanske i krivične odgovornosti, opet za radnje koje su vezane za to, ali je problem sada šta je ta radnja. Pa se onda postavilo pitanje da li zaista možemo doći u situaciju da se neko u BiH pozove na imunitet, da ima pravo da se pozove na imunitet ako spada u krug tih lica, napravi jednu saobraćajnu nesreću kad krene na posao ili, šta ja znam, napravi neko drugo krivično djelo. Ja osobno smatram da je to preširoko postavljanje prava na imunitet i da ovo što mi danas imao treba da ostane kao neka polazna ili temeljna tačka za daljnju razradu vezano za ove procedure.

Drugo pitanje, to je pitanje vrsta imuniteta. Drugo pitanje je pitanje kruga osoba koje su obuhvaćene imunitetom. Sadašnji zakon ne poznaje imunitet od krivične odgovornosti za nosioce izvršnih funkcija. Ja također smatram da je uključivanje nosilaca izvršnih funkcija i dovođenje u vezu sa imunitetom od krivične odgovornosti jedna opasna stvar zbog toga što predstavnici izvršne vlasti upravljaju budžetima, raspolažu novcem i mislim da, prije svega, zbog toga bi trebalo ostati na postojećem sistemu i to ne bi trebalo proširivati.

I treća stvar je način na koji se, hajde da uslovno kažemo, imunitet dodjeljuje, odnosno odobrava. Sadašnji sistem je takav da sud u svakom konkretnom slučaju, u konkretnom postupku procjenjuje da li je određena radnja koja je vezana za službenu dužnost izabranog zvaničnika na kojeg se odnosi imunitet i koji se poziva na imunitet. I to zaista jeste jedino mjesto gdje je to moguće raditi, jer pojam službena radnja ili radnja u vezi sa službenom dužnošću, nazovite to kako god hoćete, je jedan standard koji se na osnovu sudske prakse jedino može izgraditi i jedino se na takav način mogu davati odgovori na ta pitanja. Zato su potrebni stručnjaci. Prepuštati to ustavnopravnim komisijama Parlamenta ili samom Parlamentu, mislim da bi dovodilo do arbitrarnosti, da bi dovodilo do različite prakse i mislim da bi bilo opasno. I zbog toga mi imamo i upozorenje od Ureda Visokog predstavnika, odnosno imamo pismo Ureda Visokog predstavnika kojim nam se skreće pažnja da bi se na taj način odstupilo od preporuka ove grupacije zemalja za borbu protiv korupcije, skraćeno zvane GRECO.

Zbog toga ja mislim da mi u ovoj situaciji, ovo je sada moje lično mišljenje, ovo nije mišljenje Interresorne grupe, jer Interresorna grupa šta je mislila to je napisala, ali ovo je moje mišljenje: mislim da bi danas Dom trebao ili da zaduži ovu Interresornu radnu grupu da na bazi preporuka GRECO-a napravi zakon o izmjenama i dopunama Zakona o imunitetu, tako što bi

već propisane procedure u ovom pravilniku Ministarstva sigurnosti ugradilo u taj zakon o izmjenama i dopunama Zakona o imunitetu, ili da danas ugasi daljnje funkcionisanje ove Interresorne radne grupe i zaduži Vijeće ministara da na tom tragu napravi prijedlog izmjena i dopuna Zakona.

Kako god odlučite, ili kako god odluči Parlament, ako bi usvojio jedan od ova dva prijedloga, neće pogriješiti. Možda je najbolje da onda ova grupa dovrši taj posao na ovom tragu. Toliko, hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Džaferoviću.

Sljedeći je prijavljen uvaženi drugi zamjenik predsjedatelja, doktor Milorad Živković.

MIŁORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, da bi mogli o ovoj temi da razgovaramo od samog početka, želim da vas podsjetim na član IV tačka 3. pod j) Ustava BiH koji kaže: 'Delegati i članovi neće biti krivično ili građanski odgovorni za bilo koje postupke izvršene u okviru njihovih dužnosti u Parlamentarnoj skupštini.' Ustav BiH je izvorno samo poslanicima i delegatima dao imunitet od krivične i građanske odgovornosti! Svi ostali imuniteti – može li malo tiše ovi što rade, očigledno da se ništa ne čuje, ali dobro – svi drugi imuniteti su naknadno dobijeni zakonskim aktima, tako da Visoki predstavnik koji je nametnuo svojom odlukom Zakon o imunitetu BiH je proširio listu osoba koji imaju pravo da se pozovu na građanski imunitet u članu 3. gdje kaže da članovi Predsjedništva BiH i članovi Vijeća ministara BiH neće biti građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihovih dužnosti u Predsjedništvu BiH, odnosno Vijeću ministara BiH.

U Zakonu o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu, takođe nametnutom zakonu, u članu 10. kaže se - da članovi Vijeća, te članovi komisija u okviru Vijeća, neće biti građanski odgovorni za mišljenja koja su izrazili ili odluke koje su donijeli u okviru njihovih službenih dužnosti. I 2001. godine kada je zakon donesen u Parlamentarnoj skupštini, a tiče se Izborne komisije, Izborni zakon, kaže se u članu 28. 'Za postupke izvršene u okviru dužnosti i obaveza', a koji su utvrđeni ovim drugim zakonima, 'članovi Centralne izborne komisije neće biti krivično i građansko odgovorni. I pod 2. 'Na imunitet iz stava (1) članovi CIK-a mogu se pozvati u bilo koje vrijeme za postupke izvršene u okviru njihovih dužnosti i obaveza u Centralnoj izbornoj komisiji BiH, ali se on ne može ... opštom preprekom za krivično gonjenje ili pokretanje parničnog postupka.'

Navodim sve ovo da vam kažem kako postoji u BiH devalvacija institucije imuniteta, kako iz početnog položaja gdje je samo Ustavom to dato poslanicima i delegatima došlo se da u BiH svi imaju imunitet. Moje stajalište na Interresornoj grupi nije bilo da se proširuje imunitet, niti oblikom imuniteta, niti obuhvatom pojedinih članova, nego da se redukuje i da se vrati na početnu poziciju Ustava BiH koji je izričito dat samo poslanicima i delegatima. I ovaj zakon u stvari treba da glasi 'Zakon o imunitetu poslanika i delegata u BiH'. I mi u Interresornoj grupi treba samo da odredimo pravilnikom načine na koji će se poslanici i delegati moći pozvati na

imunitet, instituciju koja će o tome određivati i procedure kako se može nekome oduzeti imunitet.

Spreman sam da razgovaram i o tome da li krivična i građanska odgovornost ima svoju mjeru u smislu zakonski određene veličine kazne za neko učinjeno djelo, jer ne možemo Ustav da tumačimo tako da se to podrazumijeva za sve moguće aktivnosti, za sva moguća krivična djela da u skupštinskom holu, ne daj bože, neko bude ubijen i da se pozove na imunitet, s obzirom da je to obavljeno ovdje u Parlamentu u sklopu svojih dužnosti.

Znači, moja namjera je da se vratimo na Ustav i damo ovoj komisiji samo zadatak da ove procedure praktično sprovede određenim pravilnikom u djelo, da one budu jasnije i da se mogu da primjenjuju.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem, gospodine Živkoviću.

Sljedeća je prijavljena uvažena zastupnica Azra Hadžiahmetović.

AZRA HADŽIAHMETOVIĆ:

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Kolegice i kolege poslanici, evo, dozvolite da uime Kluba Stranke za BiH iznesem nekoliko opaski, odnosno sugestija vezano za temu o kojoj je riječ. Prije svega, zahvalnost Komisiji i predsjedavajućem, evo ja ću konkretno, da nam je omogućio jednu cjelinu materijala, dakle omogućio nam je sagledavanje jedne cjeline slike problematike koja se odnosi na imunitet. Posebno cijenim izuzetno korisnim prilog Istraživačkog centra koji nam je dostavljen ovdje u ovom materijalu i koji za sve one koji imaju manje doticaja sa ovom temom, a pretpostavljam da je većina u ovoj sali takva, pruža zaista koristan ovako materijal da vidimo kako je to u zemljama, na koje se često znamo pozivati, sa mnogo više izgrađenim sistemima regulisano, pa možda i kako je to regulisano u nekim zemljama koje su to možda regulisale na jedan pogrešan način.

Meni ovdje jedino nedostaje malo više regulative i pitanje imuniteta kada je u pitanju recimo Vijeće Evrope. Evo ja ću konkretno reći, kad govorimo o Parlamentarnoj skupštini BiH koja je punopravna članica Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope koja također reguliše pitanje imuniteta. I dozvolite samo da vas podsjetim da se regulativom koja se odnosi na imunitet, u stvari, štiti institucija od neodgovornih pojedinaca, odnosno od ponašanja pojedinaca. Ne štite se pojedinci za svoje neodgovorne postupke, osim što se štite pojedinci za političke stavove, koje, kada je riječ o Parlamentarnoj skupštini, iznose prilikom obavljanja svoje dužnosti.

Dakle, imunitet se adresira na instituciju, a štiti dakle institucije i štiti svakako i od prijedloga kakvi su se mogli čuti ili regulativa koje imamo još uvijek u nekim zemljama kada se štite vršioци dužnosti u određenim institucijama i od krivične i građanske odgovornosti koja nema veze sa funkcijom koju oni obavljaju.

Ja moram reći da sam bila malo iznenađena kada sam čitala i postojeći zakon. Jer i on je dosta ostavio prostora za različita tumačenja. Pa recimo radnje koje su vezane za dužnost poslanika, postavlja se i pitanje: koja to recimo radnja ili pitanje nije vezano za dužnost poslanika ili nije u okviru pitanja kojima se normalni parlamenti u normalnim državama bave? Dakle, vrlo je širok raspon pitanja koji podrazumijeva formulacija ovakve vrste. Zahvaljujem kolegi Živkoviću koji nas je podsjetio na ustavne odredbe, jer ima jedan detalj, ako ste pažljivo slušali koji je pomenuo i kolega Živković, a to je radnje vezane u vršenju dužnosti u Parlamentarnoj skupštini, dakle ne izvan Parlamentarne skupštine. Ja hoću i na to da vas podsjetim.

Ukoliko bi, recimo, ove neke dileme i pitanja koristile ili imale na neki način možda temelj za budući rad u izmjenama ili daljem preciziranju pitanja koje nam je ova komisija ovdje zaista dobro postavila u svom izvještaju (pitanje vrste imuniteta, obima imuniteta i procedura, odnosno pozivanja na imunitet), bilo bi mi zadovoljstvo da se uvažavaju neke primjedbe. Jer, recimo, u članu 3. postojećeg zakona, odnosno članu 1. i članu 3. postojećeg zakona, zaista bi, ili članu 8. mogli zastati na nekim pitanjima koja su temelj regulative pitanja imuniteta.

Ja ću vas samo podsjetiti da se u principu pitanje imuniteta, dakle sa onom osnovnom idejom da se štite institucije jedne države, neovisno od toga ko obavlja dužnost, kada je u pitanju Parlament, obično parlamentarci štite od političkih stavova iznesenih tokom obavljanja svoje dužnosti, osim davanja lažnih izjava, odnosno napada i optuživanja nekog drugog. Dakle, samo kada je u pitanju politički stav koji isključuje uvrede i napade itd., čime se u principu i dobiva ono da Parlament koji služi građanima i dovodi parlamentarce na isti nivo, kao što su i građani koje oni predstavljaju.

Ja cijenim da je to rješenje kojim treba da ide i BiH. Kada je u pitanju dužina trajanja imuniteta, odnosno vrijeme za ovu vrstu imuniteta, ne treba da stoji vremenski rok za sve ono što su poslanici izrekli kao političke stavove tokom svog mandata – za to uvijek treba da budu zaštićeni. Dakle, vremenski neograničeno. Naravno, ograničeno je, odnosno, vezano samo za ograničeni mandat u kome poslanici obavljaju svoju dužnost.

Stoga, bilo kakvo proširivanje pitanja imuniteta od ovog repertoara ili lepeze koja je po meni dosta već široka, ponekad i nedorečena, odnosno nejasna, podrazumijeva možda i neka pitanja ili otvara prostor da se možda iza ovakvih formulacija pokriju i nosioci dužnosti imunitetom i za neke radnje koje nisu svojstvene institucijama, odnosno njihovim mandatima ili pojedincima koji obavljaju te dužnosti. Ja cijenim da ova komisija bi trebala u narednom periodu napraviti jedan retuš postojećih rješenja u duhu, naravno, i ovoga o čemu je kolega Živković govorio, svakako reducirajući i pojašnjavajući, odnosno precizirajući, a ne proširujući pitanja koja se odnose na imunitet, odnosno pitanja na koja bi se poslanici ili nosioci dužnosti mogli pozvati u zaštiti od krivičnog, odnosno građanskog gonjenja.

Hvala vam.

BERIZ BELKIĆ:

Predsjedavajući Lozančić, diskusija.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Dame i gospodo zastupnici, Parlament je skupa sa Vijećem ministara i drugim institucijama koje se bave ovom materijom formirao Interresornu radnu skupinu, koja je u više navrata raspravljala o ovom pitanju i imate Privremeno izvješće.

Ja sam jedan od članova te Interresorne radne skupine. Zašto mi nismo mogli završiti posao oko ovog? Zato što postoje različita stajališta, vrlo jednostavno.

_____?

Predsjedavajući, jako se slabo čujete.

NIKO LOZANČIĆ:

Mogu ja glasnije. Znači, nismo napravili novi zakon o imunitetu zato što ne postoji isto stajalište unutar Interresorne radne skupine oko određenih pitanja oko kojih, po meni, u svakoj normalno uređenoj državi, trebalo bi postojati identično stajalište.

Vi ste, uvažena zastupnice, rekli jednu ključnu stvar, evo nekoliko puta ste je ponovili u okviru svog izlaganja. Šta je to imunitet i čemu on služi? Je li imunitet zaštita integriteta funkcije ili tamo nekakvog neodgovornog pojedinca? Mi čitavo vrijeme u raspravi o ovom pitanju polazimo od toga da mi nemamo nikakvih odgovornih funkcija u ovoj državi, ali imamo masu neodgovornih pojedinaca. I tim pojedincima ne smijemo dati da se štite nečim što se u demokratskim sustavima zove imunitet i što je zaštita integriteta funkcija.

Ja se stvarno ne mogu načuditi odakle tolika razina nepovjerenja prema samom sebi? Hajde, ja razumijem da ne vjerujemo nekom drugom, da nam neko drugi ne vjeruje. Ali da mi sami sebi ovoliko ne vjerujemo, ja jednostavno nemam odgovora na to pitanje. To je izvan mogućnosti nekog realnog rasuđivanja.

Zašto je nama problem da se jasno preciziraju određena pitanja, i vezana za vrste imuniteta, i vezana za način i sticanje tog imuniteta, i za način pozivanja na taj imunitet, i za prestanak imuniteta, odnosno oduzimanje imuniteta, jer i to postoji kao mogućnost, i za krug institucija za koje mi procjenjujemo da je bitno da ih štitimo i imunitetom?

Slažem se ja da u Ustavu BiH postoji odredba koja definira pravo na imunitet samo izaslanicima i zastupnicima, to je poznato. Je li to znači da smo za to da članovima Predsjedništva ukinemo imunitet? Zna li igdje primjer države u svijetu, možda ima, ja moram reći, ali ja ne znam, u kojoj predsjednik države nema imunitet? Predsjednik vlade, kojeg mi ovdje zovemo predsjedatelj Vijeća ministara, ali je on po svim elementima predsjednik vlade BiH, jer drugu vladu nemamo, ministar u toj vladi, što mi odmah mislimo da su to neodgovorni pojedinci. Hajmo ih smijeniti, mi ovdje odmah odlučujemo. Ali moramo zaštititi integritet funkcija, ne Nikole Špirića, ne Bariše Čolaka, ne Tarika Sadovića itd., da ne redam sve ostale, nego integritet vlade BiH.

Ja ću vas podsjetiti sada da sam ja bio predlagatelj, kako su tada neki rekli, skandaloznog Prijedloga zakona o imunitetu, kojim sam htio proširiti tu nebulozu od nečega, ne znam ni ja više

kako bih nazvao to, i dati, proširiti privilegije izabranim dužnosnicima. Konkretna povoda tada mog prijedloga je ona sitna aferica, da je tako nazovemo, sa neuhićenjem, a mogućim uhićenjem po onoj difuznoj potjernici jednog od zastupnika ovog doma. I samo stjecajem okolnosti se nije dogodilo, ali ne zato što sustav ima odgovor na to da zastupnik ovog parlamenta nije strpan u policijsko auto i odveden u drugu državu da mu se sudi za nešto za što postoji tamo postupak. Koja to normalna država u svijetu sebi dopušta takvo nešto? Ali kod nas, po našem Zakonu o imunitetu, to je moguće.

E, sad, zamislimo situaciju da sutra neko napravi difuznu tjeralicu za sve nas ovdje i za sve članove Vijeća ministara i za Predsjedništvo BiH. Služba Interpol, SIPA moraju postupiti po tim zahtjevima. Mi nemamo imunitet kojim se možemo štititi, moraju nas izručiti naše službe nekome ko nas traži, nekome u svijetu kome je interes da nas u određenom trenutku, iz nekih političkih razloga, traži. A u ovoj državi niko nema mogućnost da o tome raspravi i odluči, ni u ovom parlamentu. Znači, u ovom trenutku je to tako.

Zato sam pristalica, prvo, da mi imamo novi zakon o imunitetu, drugo, da u okviru tog zakona definiramo opseg dužnosti koje se štite imunitetom, i reći ću vrlo kratko – mislim da su to svakako oba doma Parlamenta, mislim da su to svakako članovi Predsjedništva i mislim da su to svakako članovi Vijeća ministara BiH. Mislim da sve te tri institucije trebaju imati istu razinu imuniteta, a da o oduzimanju imuniteta na zahtjev nadležnog organa, pred kojim se neko od tih pozove na imunitet, odlučuju, u proceduri propisanoj, Parlament, Parlamentarna skupština, odnosno Zastupnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH. I nemojmo se plašiti sami sebe. Ako smo mi takvi svi ovdje ili većina u ovom parlamentu da ćemo štititi nositelje dužnosti i onda kada oni uistinu ne zaslužuju našu zaštitu, onda to nije problem ni njih, ni zakona, nego nas. Ali ako smo uistinu spremni principijelno štititi dignitet i integritet funkcija, dužnosti, ne vidim razloga za strah od imuniteta, pogotovo za nositelje ovih najodgovornijih dužnosti u BiH.

Mi možemo nastaviti omalovažavati sve te institucije, međutim to meni nije konzistentno sa zalaganjem za jačanjem. Znači, jednostavno jedno s drugim ne ide. Ili smo za jačanje ili nismo? Ako smo za slabljenje tih institucija, nema nikakvih problema, treba ukinuti i ovaj Zakon o imunitetu, ne znači on ništa spektakularno. Znači, ja ovdje govorim da ovaj zakon ne donosimo zbog mene ili zbog pojedinačno nekog od vas, ovoj državi treba zakon koji štiti integritet najodgovornijih dužnosti u ovoj državi i ne vidim razloga zašto jednostavno ne počnemo na takav način razmišljati.

Ne želim bezbroj mogućih primjera navesti kojima bih argumentirao ovo što sam sad maloprije govorio i želim pozvati sve vas da se opredijelite za model, ali, ukoliko je to jedan ili drugi a ne postoji spremnost za približavanje, onda je najpametnije da od ovog posla odustanemo i ostavimo ovakav zakon koji imamo, koji niti smrdi, niti miriše. Prema tome, i neka ga svako čita kako ga je do sada čitao i neka ga koristi kako ga je do sada koristio, pa vidjet ćemo dok se ne stvori nekakva povoljnija klima da uistinu ozbiljno razgovaramo o nečemu što se zove – zaštita integriteta najodgovornijih dužnosti u ovoj zemlji.

BERIZ BELKIĆ:

Zamjenik Živković, netačan navod.

Imamo prijavljenu diskusiju gospodina Okolića. Šta je kod Vas, gospodine Džaferoviću?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
/nije uključen mikrofoni/

BERIZ BELKIĆ:
Odustaje Okolić.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Zahvaljujem.

Natačan navod je u dijelu koji kaže - da li ćemo mi oduzimati nekome imunitet ili nećemo oduzimati? Pitanje je krucijalno - da li ćemo mi zakonima, kao poslanici i delegati koji donose zakon, davati imunitet ili ne i koju vrstu imuniteta? Zakon koji je nametnuo Visoki predstavnik je dat predsjedništvima i članovima ministarstava, samo imunitet u domenu građanske odgovornosti, ne i krivične odgovornosti. Ali isto tako se postavlja pitanje - šta je sa CIK-om, da li je to nezavisna institucija kojoj smo mi dali i krivičnu i građansku odgovornost? Šta je sa Visokim sudskim i tužilačkim savjetom koji je dobio i jednu i drugu vrstu odgovornosti, koliko se sjećam, i pitanje je da li i oni, osim Predsjedništva, Savjeta ministara, znači Visoki sudski savjet, članovi Ustavnog suda BiH, pa hajde, kada smo to dali CIK-u, da to damo i RAK-u, da to damo Upravnom odboru BH itd., itd.

Gdje se stavlja tačka na taj naš prijedlog da svima damo imunitet? Ja kažem: stavimo tačku onda kada budemo pričali o Ustavu, pa to budemo riješili Ustavom, ovo što je sada riješeno Ustavom samo za poslanike i delegate, a ne sada zakonima ići beskonačno i stavljati tačku tamo kome padne nekome gdje bi bilo dobro da se to uradi.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi zastupnik Šefik Džaferović, pretpostavljam ispravak netočnog navoda, isto tako.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ma, zovite to kako god hoćete. Pustite me samo da kažem par rečenica, ima osnova da to smjestite u Poslovnik. Dakle, sav oprez koji je iskazan od strane Interresorne radne grupe je otprilike u sljedeće.

Dakle, kada se piše zakon, onda se pokušavaju predvidjeti neke situacije, neki slučajevi, je li, i na osnovu toga predviđenog ili pretpostavljenog testirati zakonska rješenja, inače zakon drugačije nije moguće donijeti. Mi imamo zakon koji kaže da je nositelj funkcije, misli se da izaslanici Doma naroda i zastupnici Zastupničkog doma neće biti kazneno ili građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihove dužnosti u Parlamentarnoj skupštine BiH. Članovi Predsjedništva BiH, članovi Vijeća ministara neće biti građanski odgovorni za bilo koji postupak izvršen u okviru njihovih dužnosti u Predsjedništvu, odnosno Vijeću ministara BiH. I onda, kaže: 'Ukoliko tokom kaznenog postupka jedna od ovih osoba izjavi da je postupak koji predstavlja osnovu za pokretanje tog kaznenog ... izvršen u okviru njegovih dužnosti, prema definiciji člana 4., to će se pitanje raspraviti i rješavati odlukom mjerodavnog suda.' Standardna proceduralna pravila, kojima se uređuju rješavanje takvih pitanja, uključujući utvrđivanje mjerodavnog suda za njihovo rješavanje, propisuju mjerodavno ministarstvo.

Suština je, dakle ovdje u riječima, dakle ovdje je suština u riječima 'izvršen u okviru njihovih dužnosti u Parlamentarnoj skupštini, Vijeću ministara i Predsjedništvu' i dosadašnja praksa, imajući u vidu ova rješenja i Pravilnik kojeg je donijelo Ministarstvo pravde, to se uglavnom odnosi na izgovorenu riječ ovdje u Parlamentu ili u Vijeću ministara ili, šta ja znam, u Predsjedništvu BiH. I to nikako ne može da zahvati slučajeve da poslanik sjedne u auto, od svoje kuće napravi saobraćajnu nezgodu pa se onda pozove na to. Na to se ne može pozivati. Praksa je dakle to svela na ovo i ja mislim da je to uredu. Od nas se sad samo traži da ovo što je kazano u zakonu da uradi Ministarstvo pravde, što je ono uradilo ovim pravilnikom da mi uradimo zakonom.

Šta je druga koncepcija za koju ja mislim da nije uredu. Ona kaže, prvo proširuje taj krug lica, ali pustimo to sada, kaže: 'Nositelj funkcije iz članka 1. ovog zakona neće biti kazneno ili građanski odgovorno za bilo koji postupak izvršen u okviru njegove dužnosti. A onda, kaže: 'U smislu ovog zakona, postupak izvršen u okviru njegove dužnosti smatra se svaki postupak koji proizilazi iz dužnosti koju nositelj funkcije ima u tijelu čiji je član.' I sad, u čemu je kvaka? Šta god da se uradi, šta god, i mimo Parlamenta i izvan Parlamenta, i on kaže – imunitet. Ovim zakonom se predviđa da sud i tužilac i policija moraju stati. To je ta koncepcija za koju mislim da nije uredu. Dakle, moraju stati na Ustavnu pravnu komisiju i na Parlament, da oni kažu je li imunitet ili nije imunitet. Ako kažu jeste, ovi ovamo nemaju šta tražiti jer je to; dakle, Parlament treba da procjenjuje, što ja mislim da je neprihvatljivo, da li je to u okviru dužnosti i da li to spada u kategoriju uopće nečega što se može pozivati na imunitet.

Imajući u vidu stanje u kojem se nalazi BiH, imajući u vidu, ja moram kazati da postoje neke zemlje u svijetu, to se vidi iz ovog izvještaja, koje prihvataju i ovu drugu, imaju u svom sistemu ovu drugu koncepciju, ali imajući u vidu stanje u kojem se nalazi BiH, imajući u vidu način odlučivanja ovdje u Parlamentu, ljudi, možemo doći u situaciju da imunitet ne bude u funkciji onoga u čemu treba da bude imunitet. Dakle, možemo doći do situacije da imunitet postane sam sebi suprotnost. Zadatak imuniteta je – ne da štiti nekoga ko je počinio krivično djelo nego da omogućiti ljudima da slobodno rade svoje posao, najodgovornijim ljudima u državi da slobodno rade svoj posao. A cilj imuniteta ne može biti zaštita kriminalaca. Ja se bojim, imajući u vidu stanje u kojem se nalazi BiH, imajući u vidu način odlučivanja u Parlamentu BiH, u Ustavnoj pravnoj komisiji i jednog i drugog doma, da možda nekada, hajmo pošteno da govorimo, da možda nekada nećemo doći u situaciju da se ne dogodi ovo drugo. Ja se toga bojim i mislim da, u ovom trenutku, u BiH treba zadržati ovaj postojeći sistem, to treba ostaviti standardima koje izgrađuje sudska praksa. To su standardi, ja znam šta to znači jedan sud, pa drugi sud, pa češljanje, pa ovako, pa onako, pa se izgradi standard kojeg sud primjenjuje. To traži od nas i ova grupacija koja se zove GRECO i ja mislim da je to jedini put kojim treba da idemo.

Gospodine Lozančiću, slažem se s Vama da se ovo i ugasi. Neka ostane ovakav zakon. Ja mislim da ipak nismo džaba radili. Napravili smo ovaj izvještaj, bar smo se educirali kako to izgleda ovdje kod nas.

Toliko.

DRUGI ZAMJENIK
PREDSJEDAVAJUĆEG
MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Gospodin Lozančić, predsjedavajući Parlamenta.
Izvolite.

NIKO LOZANČIĆ

Ja moram reći da nisam razumio, prije je bio ispravak netočnog navoda od uvaženog zamjenika predsjedatelja. Može biti razlika u političkom mišljenju oko konkretnog rješenja, evo iznosim upravo čitavo vrijeme kroz ovu raspravu.

Ovo o čemu je uvaženi zastupnik Džaferović govorio je isto tako iznošenje političkog stava oko vjerovanja u institucije BiH i neodgovorne pojedince koji u njima sjede. Ja se s takvim stavom ne slažem i neću se nikad složiti, bez obzira od koga dolazi. Znači, ja vjerujem da u institucijama BiH sjede najbolji mogući građani ove zemlje, jer su dobili legitimitet svih građana ove zemlje, nema boljih. Od zastupnika u ovom domu, nema boljih u ovoj državi. Na sljedećim izborima vjerovatno će biti i boljih. Od članova Predsjedništva nema boljih ..., od vlade BiH nema bolje, jer je dobila potporu ove većine ovdje. I mi moramo početi mijenjati logiku razmišljanja o samima sebi, ne o pojedincima.

Meni se ne dopadaju Vaša stajališta, gospodine Džaferoviću, oko ovoga, ali samo Vaša stajališta. Ali to ne znači da umanjuje Vaš imunitet kao zastupnika, Vi ste zastupnik u ovom domu, i vrlo cijenjen zastupnik. To što se ja i Vi ne slažemo oko nečega, ne znači da ja sumnjam u Vas kao zastupnika. I mi se moramo osloboditi toga da sumnjamo zbog načina odlučivanja hoće li nam trebati kapuljače da discipliniramo nekog zastupnika. Malo sutra! Ko će odlučivati? Ko će to hapsiti zastupnike bez ovog doma? Ja se za to zalažem. Nemojte tako. Nema institucija ove zemlje ako mislimo tako. Znači, nemojmo tako. Znači, mi moramo osigurati dignitet, ovaj dom ovdje. I onaj drugi dom, malobrojniji, dok ne bude mnogo brojniji, ja se nadam, a ne znam onaj drugi kakav će biti, da osiguramo dignitet. Da zaštitimo integritet onih koji jesu tu, koliko god nam se njihova stajališta u određenom trenutku ne dopadala.

I zato postoji imunitet. Nisam ja, jer najlakše je reći nije zakon, slažem se ja, ja nisam rekao da je Zakon o imunitetu zaštita kriminalaca. Jer ja mislim da u ovim domovima i Predsjedništvu i Vijeću ministara ne sjede kriminalci. A ako se dogodi da neko od njih izleti izvan okvira onog što se zove 'njegove ovlasti' pa počini kazneno djelo, e, onda je naša savjest i odgovornost da kažemo: Uvaženi kolega, vi nemate više pravo, jer vi vrijeđate ovu instituciju i nemate pravo da uživate imunitet kao ostali časni članovi ove institucije! Ja ne vidim što bi se mi plašili toga, osim ako imamo preduvjerenja da će uvijek neki krivo nešto prosuđivati, a neki pravo.

Znači, nemojmo krive argumente. Ja sam to rekao vrlo jednostavno. Moglo se dogoditi uvaženom zastupniku Bešliću da završi u Specijalnom sudu u Beogradu sa Ilijom Jurišićem i da mi ovdje kukumačemo nad njegovom sudbinom, ili, jednostavno, i da ga naše

sigurnosne službe odvedu, to je još veća tragedija. To se moglo dogoditi, koliko god vi sad uvjeravali mene i ja vas, jer je to jedini sud koji u ovom trenutku je mogao odlučivati o njegovom imunitetu prema ovom zakonu, a ne ovaj dom. I da se to ne bi desilo nikome, znači instituciji nijednoj da se ne desi, ja se za to zalažem, za ovakav kapacitet imuniteta. I da jedino Parlament odlučuje o tome da li nekome treba oduzeti imunitet ili ne. A ja vjerujem da ovaj parlament, šta god ko o njemu mislio, uz obilje nekakvih različitih političkih stajališta, može ipak donositi odgovorne i ozbiljne odluke, kakve su i oduzimanje imuniteta. I ne vidim razloga zašto bismo se mi plašili da to definiramo zakonom, i precizno, i proceduralno, i da se jasno zna, da svi znaju. U ovom trenutku prema ovom zakonu to je sud, ali dok dođe pitanje do suda, evo rekao sam maloprije šta se može dogoditi.

Znači, mislim da možemo šta god hoćemo, ne moramo. Mislim da je, pošto su nam daleko stajališta, najpametnije je da solomonski ovo razriješimo, da kažemo jest, ova Interresorna radna skupina je uradila puno posla, ali zbog različitih političkih pristupa mi se ne možemo dogovoriti. Jer pazite, uz svo uvažavanje, ja ne mogu prihvatiti argumente koje vi nudite u toj Interresornoj skupini. Ili nek se izabere nova interresorna skupina ili nek se solomonski da nekome nek napravi nam to, možda da zamolimo Ured Visokog predstavnika da nam napravi novi zakon, jer je to lakše nego da mi pravimo, jer će oni očigledno brže napraviti to, pa da imamo nekakav zakon ili da kažu da je ovaj dobar. Ok, nećemo ga mijenjati i uredu stvar.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Mogu li samo kratko?

BERIZ BELKIĆ:

Samo malo, samo malo.

Replika Živković, pa replika Džaferović.

MILORAD ŽIVKOVIĆ:

Ne znam da li više da kažem replika ili netačan navod, jednostavno, imam potrebu da kažem ili da pojasnim stvar i da kolegice i kolege poslanici vide koliko je teško bilo raditi u ovoj grupi. Naime, nisam, ne slažem se sa onim što je gospodin Džaferović rekao da je to tumačenje Ustava u kome se sve svodi na činjenje ili nečinjenje nečega u ovoj Parlamentarnoj skupštini.

Iz jednostavnog razloga, svi ste svjedoci, u ovoj Parlamentarnoj skupštini mijenjali smo član 10. našeg Poslovnika, gdje se i međunarodna zajednica složila: da su prava i dužnosti poslanika – možda da pročitate član 10. stav (3) gdje smo proširili to – da poslanik ostvaruje u Parlamentarnoj skupštini, u domaćim i međunarodnim institucijama u kojima je izabran kao predstavnik Parlamentarne skupštine komuniciranjem s građanima, i tad je dao, da ne nabrajam, možete sve to pročitati, zajedno smo usvojili ovaj poslovnik ovdje. Mijenjali smo ovaj član.

Da li sam ja poslanik na televizijskoj emisiji u ovoj zemlji, ili sam samo poslanik u ovom domu ovdje? Da li se mi odričemo svojstva poslanika u bilo kojoj drugoj situaciji, osim da ste ovdje poslanik? Da li član 14. ovdje definiše pod (2) oduzimanje imuniteta poslanika gdje se kaže: 'u svakom konkretnom slučaju odlučuje Dom, na prijedlog Ustavnopravne komisije', a

zakonom je određeno da se to radi u sudovima? Znači, ovdje, Poslovníkom je riješeno kako se to radi. Mi treba da napravimo procedure, međutim uzimamo zakone koji su nam nametnuti i pristajemo kako je to dobro rješenje.

Zahvaljujem.

NIKO LOZANČIĆ

Uvaženi zastupnik Džaferović, replika, ispravak netočnog navoda.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ:

Ne znam jesam li Vas dobro čuo ali, gospodine predsjedavajući, ja nisam rekao da u institucijama sjede kriminalci. Dakle, mislim da se jednim dijelom Vaša intervencija ili diskusija mogla i tako razumjeti, je li, da sam ja tako rekao. Nisam ja to tako rekao. Ja samo pokušavam da pokažem u kakve ćemo rasprave, može biti, ući ukoliko dođemo i budemo imali kao Parlament ovakav slučaj ili nekakav slučaj koji je iz ove sfere.

Ja savjetujem, nismo mi Bundestag i nismo mi uređeni po procedurama i po standardima i ne postoji još uvijek izgrađen ispravan odnos prema tome. U Bundestagu se ne može dogoditi da se zaštiti neko imunitetom kome to ne pripada. Ja se bojim da se kod nas takva situacija ne dogodi. I samo zbog toga ovo govorim.

Kad se mi izgradimo – Vi imate pravo na svoje mišljenje, ja poštujem Vaše mišljenje, ne slažem se naravno sa njim, imam svoje mišljenje – kad mi dođemo u takvo stanje u svim drugim sektorima, u svemu, onda će nam biti lako poredati ove stvari kad je imunitet u pitanju.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem.

Uvaženi zastupnik Vinko Zorić.

VINKO ZORIĆ:

Ja zaista moram replicirati. Evo, potakla me je zadnja rečenica kolege Džaferovića, ali i puno toga prije. Dakle, prije nego kažem nešto o njegovoj ranijoj prvoj replici, je li, moram kazati da nikad nećemo doći na razinu Bundestaga sa ovakvim razmišljanjima o Zakonu o imunitetu kakvo ima gospodin Džaferović. Ja to tvrdim odgovorno, nikada! Jer on je u svojoj raspravi rekao da je jedini put, pravi, onaj koji on misli. Ne možemo tako isključivi biti. Vidite, ja pričam o imunitetu i radio sam u Interresornoj grupi gdje, evo, ja vidim iz ovog doma, preostala dva člana misle sasvim suprotno od njega, i on tvrdi da je jedini njegov put ispravan o Zakon o imunitetu. Ja to ne mogu prihvatiti. Pregledaj stenogram, molim te Šefik, gdje god pregledaj, nemoj tvrditi uvijek nisam rekao, jesi rekao.

Sad ću kazati nešto o ovom izviješću. Mogu reći da u ovih godinu dana, je li, i nešto otkad radi ova Interresorna radna grupa, da je napravila puno posla. Mislim da je jedan ovakav zakon potreban BiH i mislim da bi ga trebalo pustiti u proceduru, neka se vidi. I ja se zaista zahvaljujem gospodinu Šefiku Džaferoviću na svim komplimentima, eventualnim sumnjama koje je on iznio prema ostalim kolegama, uključujući i mene i sve nas ovdje ostale. Dakle, on

kaže - mi znamo kakva je situacija kod nas u Parlamentu. Dakle, on se plaši da će neko zaštititi ovdje kriminalce. Pa možemo odmah ići kući, ako će neko ovdje zaštititi kriminalce, ili ako će većina zaštititi kriminalce, ili ako će entitetska većina ili dvotrećina zaštititi kriminalce. Onda zaista nemamo šta raditi, i to potkrepljuje onu moju tvrdnju otpočetak da nećemo nikada stići Bundestag ako te sumnje izražavamo. Ako se za nekog opravdano sumnja da je izvršio kazneno djelo i da mu neće biti oduzet imunitet na Ustavnoj, odnosno Domu naroda, onda zaista nemamo šta ovdje raditi.

Još bi samo htio kazati da imamo praksu u susjedstvu gdje imamo sličan zakon otprilike kakav je u ova tri prijedloga, u ove tri radne verzije i nije rijetka pojava u susjednim nam parlamentima da zastupnicima oduzimaju imunitet i da onda idu na sudove.

Hvala lijepo.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem uvaženom zastupniku Zoriću.

Sljedeći je za raspravu prijavljen uvaženi zastupnik Bakir Izetbegović.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Dakle, ja mislim da ćemo mi jednog dana imati kvalitetne parlamente i parlamentarce kao one u Bundestagu. Međutim, zasad to još uvijek nije tako. Zemlja smo u tranziciji. Znamo koliko je članova Predsjedništva do sada bilo predmetom istraga sudskih, neki su u bjegstvu, pa skoro pola ljudi koji sjede u našem Predsjedništvu su imali poslije problema sa sudom. Znamo također da, evo, četiri-pet godina ne možemo da donesemo zakon o pomilovanju, zato što je on bio zloupotrebljavan. Nadam se da će biti bolje, i nisam zato da išta manje imamo prava nego što to imaju evropski parlamentarci. Mislim da odmah trebamo svoja prava podići na taj nivo. Ali ne mislim da trebamo ići preko toga.

Praksa u evropskim zemljama, u evropskim parlamentima je raznorodna. Ali je bliža ovome o čemu govori dopredsjedavajući Živković nego o ovome što govori gospodin Lozančić. Dakle, u Engleskoj nema imuniteta nikako, imamo ga u stvari samo za izrečenu riječ. U Njemačkoj to ima samo Donji dom, a Gornji dom nema imunitet. A evo u prijedlogu koje je napravilo naše Ministarstvo pravde predviđa se da u momentu kada budete izabrani da se prekida sudski proces za vas. Bilo šta da ste uradili prije toga, četiri godine ste amnestirani od sudskog procesa koji je započeo! Mislim da to ne može tako.

Dakle, imamo preporuke GRECO-a. Ne možemo se osloniti previše na evropsku praksu, jer ona je raznorodna. Ne možemo prepisati. Ali evo imamo preporuke GRECO-a, zašto to ne bismo poslušali? Pa jednog dana ćemo morati poslušati takve stvari. Što ne bismo unaprijed, evo ne moramo sad, ali hajde da stvari već unaprijed postavimo onako kako to ljudi od nas traže. To traži i Rezolucija Vijeća Evrope koja će biti iduće sedmice, za sedam dana ovdje pred nama. Ona to traži da se poslušaju preporuke GRECO-a.

U tom smislu SDA će predložiti ovaj jedan zaključak, koji glasi:

- Zadužuje se Interresorna radna grupa da sačini Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o imunitetu, u skladu sa preporukama Vijeća Evrope – Grupe zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO-a).

Hvala vam.

NIKO LOZANČIĆ:

Uvaženi prvi zamjenik predsjedatelja Beriz Belkić.

BERIZ BELKIĆ:

U svakom slučaju ja mislim da je bila korisna ova rasprava, bez obzira kako je ko doživio, ali ipak smo čuli različita mišljenja koja bi mogla biti korisna za daljnji rad. Dakle, u jednom se Interresorna grupa sigurno složila. Dakle, evo složila se da podnese ovaj Privremeni izvještaj o radu i da od ovog doma zatraži smjernice. I ljudi su jednoglasno, dakle Interresorna grupa zatražili od nas da kažemo koju vrstu imuniteta da rade, kakav obim i procedure itd. Dakle, tri pitanja su postavila ovom Predstavničkom domu, govoreći da bez tih smjernica ne mogu dalje raditi.

Očigledno da ova rasprava ne daje nadu da ćemo mi vrlo precizno, da tako kažem, dati te smjernice i da kažemo, evo, ljudi, radite u ovom pravcu. Pa meni se čini da bi bilo, s druge strane, jako štetno izgubiti ovo što je dosad uloženo truda i rada i ne dozvoliti da se ovo ne okonča. I ja sam najbliži, evo, ima inicijativa iz SDA, vjerovatno će biti još nekih možda inicijativa, ali ja sam najbliži tome da Interresorna grupa ne mora ovo uraditi konsezzusom. Ona ne mora ovo uraditi konsezzusom. Neka ide na varijantu gdje preovladava nekakva većina u razmišljanju. I onda ćemo kroz proceduru, dakle onda, doći ovdje u Predstavnički dom i vidjeti da li ima to podršku ili nema, ili eventualno treba nešto amandmanima raditi.

Dakle, vrlo je teško doći do potpunog konsezzusa. I zato ja predlažem da umjesto ovih smjernica, u preciznom smislu riječi koje je nemoguće u ovom trenutku dati, da mi preporučimo Interresornoj grupi da zakon bude rezultat preovladavajućeg pristupa, odnosno koncepta većine članova, značajne većine članova Interresorne radne grupe. Jer ja ne vidim kako drugačije, izuzev da proglasimo ovaj projekat neuspješnim i da sav ovaj trud praktično ode niz vodu i da onda tražimo neka rješenja, ovo što je Niko spominjao, da nam neko pravi ili da Ministarstvo pravde, Vijeće ministara itd., što bi bilo jako štetno.

Evo, to su moja neka razmišljanja.

NIKO LOZANČIĆ:

Zahvaljujem prvom zamjeniku predsjedatelja, uvaženom Berizu Belkiću.

Uvaženi zastupnik Slavko Jovičić, replika.

SLAVKO SLAVUJ JOVIČIĆ:

Pa ne znam, ovo je replika gospodinu Izetbegoviću, ne na njegovo izlaganje. Nemojte evropski principi, evropski principi. Pa znamo mi kakvi su evropski principi. Pa evo, Vi ste parlamentarac u EU. Pa, jel' ista prava ima Malta i Luksemburg ili Velika Britanija i Njemačka? Ne znam, evo Vi ćete mi reći. 45 poslanika iz Bundestaga, a trojica iz Malte! Nemojte o

ravnopravnosti. Stalno neka ravnopravnost, ma niko ne sluša, gospodine Izetbegović. Pa ovo donosimo sebi da branimo lopove. Ja ih najviše napadam. Ali vjerovali ili ne da me je stid kad me sad više niko ne zove imenom i nadimkom nego samo 'poslaniče', jer mu trebam, 'poslaniče'. Pa jesam li ja poslanik na Palama, jesam li ja poslanik u Modriči, jesam li ja u Travniku poslanik, a ne u Parlamentu? Svako neko nešto moli, daj poslaniče. Zna da sam kao neka funkcija. Ali, ako hipotetički vi unaprijed sumnjate da će neko zloupotrijebiti nešto, pa Vi već date, pa imate jedan zakon i Poslovnik i, ne znam kakav, da može sve predviditi. Ne može to napisati niko. Ovo je demokratski parlament, pa pogledajte u okruženju. U srbijanskom Parlamentu se pobili, ovdje zagužvali, motkama se biju. Pa ovo je demokratski parlament, ja se ponosim kakvu imamo toleranciju, ne razumijemo se, nećemo se složiti, nećemo prihvatiti, sve je to normalno. Pa dajte, molim vas, prekinite više sa evropskom praksom ako je moguće, molim vas i sa Bundestagom. Parlament BiH, i to je to. Šta ćemo dalje za narod, kad sebi ne možemo ništa donijeti. Evo, ne štitimo sebe. I sad treba građani da kažu - bravo poslanici, evo danas ste nešto uradili. A svađamo se oko našeg imuniteta. Ne treba nikome, zašto.

NIKO LOZANČIĆ:

Hvala lijepo zastupniku Jovičiću.
Uvaženi zastupnik Izetbegović, replika.

BAKIR IZETBEGOVIĆ:

Ne znam, ne znam na šta se ovo odnosi „nemoj“. Šta nemoj? Ja sam predložio da podržimo GRECO. E pa nemojte, nemojte ga podržati, recite - nećemo mi da napravimo zakon u skladu sa preporukama GRECO-a. Eto, to odbijte, recite - nemojte.

NIKO LOZANČIĆ:

Nema više prijavljenih za raspravu. Zaključujem raspravu o ovoj točki dnevnog reda.

Prelazimo na devetu točku:

Ad. 9. Deklaracija o dobroj upravi – podnositelj: Ustavnopravno povjerenstvo

NIKO LOZANČIĆ:

Ustavnopravno povjerenstvo je predložilo ovu deklaraciju u povodu razmatranja Godišnjeg izvješća o napretku praćenja provedbe Akcijskog plana 1 Strategija reforme javne uprave u BiH. Prijedlog deklaracije ste dobili.

Otvaram raspravu. Nemam evidentiranih prijava. Zaključujem raspravu.

Prelazimo na 10. točku dnevnog reda:

Ad. 10. Davanje suglasnosti za ratificiranje:

- a) Memoranduma o razumijevanju o institucionalnom okviru za Inicijativu za prevenciju i pripravnost za katastrofe u Jugoistočnoj Europi,
- b) Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti,
- c) Administrativnog sporazum za provođenje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti,
- d) Protokola iz Katagene o biosigurnosti uz Konvenciju UN o biološkoj raznolikosti.

NIKO LOZANČIĆ:

Vi ste dobili sporazume iz ove točke. Nadležno Povjerenstvo za vanjske poslove je zasjedalo 21. listopada i razmatralo sporazume, te Domu dostavilo mišljenja kojima Domu predlaže da da suglasnost za ratifikaciju ovih akata.

Otvaram raspravu o cjelokupnoj točki dnevnog reda. Nema prijavljenih. Zaključujem raspravu.

Evo, čujem prijedlog iz zastupničkih klupa, a mi smo u Kolegiju se dogovorili da ne pravimo pauzu. Ostat ćemo u dvorani, znači nećemo praviti pauzu, evo dat ću vam prostora ovako u dvorani da se malo pripremite, da nađete materijale i za pet minuta ćemo otpočeti sa procedurom glasovanja.

Ja vas molim da se pripremite za glasovanje.

Prelazimo na izjašnjavanje o 1. točki dnevnog reda: **Usvajanje zapisnika 35. i 36. sjednice Zastupničkog doma** i predlažem, pošto nije bilo primjedbi na zapisnike, da se izjašnjavamo o oba zapisnika u paketu.

Ima li drugačijih razmišljanja? Nema.

Prelazimo na izjašnjavanje o zapisnicima 35. i 36. sjednice Zastupničkog doma.

Glasujte sada!

29 glasova „za“, bez „protiv“ i „suzdržanih“ glasova – konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio zapisnike 35. i 36. sjednice Zastupničkog doma.

Prelazimo na izjašnjavanje o 3. točki dnevnog reda: **Prijedlog kodeksa ponašanja za zastupnike i izaslanike u PSBiH – predlagatelj: Zajedničko povjerenstvo za ljudska prava, prava djeteta, mlade, useljništvo, izbjeglice, azil i etiku (drugo čitanje).**

Nismo imali amandmana u plenarnoj fazi. Glasujemo o Prijedlogu kodeksa u drugom čitanju.

Glasujte sada.

28 glasova „za“, bez glasova „protiv“ i jedan „suzdržan“ glas, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH usvojio Prijedlog kodeksa ponašanja za zastupnike i izaslanike.

Prelazimo na izjašnjavanje o 4. točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH – predlagatelj: Zajedničko sigurnosno-obavještajno povjerenstvo za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije BiH (prvo čitanje).**

Imali smo prijedlog uvaženog zastupnika Šefika Džaferovića da se odgodi izjašnjavanje u prvom čitanju dok Vijeće ministara ne dostavi mišljenje o ovom prijedlogu zakona, kao i iz naredne točke.

Na moju zamolbu i dodatnu argumentaciju uvaženi zastupnik je prihvatio da povuče prijedlog ovog zaključka iz procedure, tako da glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada.

29 glasova „za“, bez glasova „protiv“ i bez „suzdržanih“ glasova, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH prihvatio Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH u prvom čitanju.

Prelazimo na izjašnjavanje o 5. točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka – predlagatelj: Zajedničko sigurnosno-obavještajno povjerenstvo za nadzor nad radom Obavještajno-sigurnosne agencije (prvo čitanje).**

Obrazloženje glede prijedloga uvaženog zastupnika Džaferovića isto kao i o predhodnoj točki i glasujemo o Prijedlogu zakona u prvom čitanju.

Pripremite se.

Glasujte sada!

29 glasova „za“, bez „protiv“ i „suzdržanih“ glasova, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka u prvom čitanju prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o 6. točki dnevnog reda: **Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Centralnoj banci BiH – predlagatelj: zastupnik Milorad Živković (prvo čitanje).**

Podsjećam, ovdje imamo dva negativna mišljenja. Mišljenje Ustavnopravnog povjerenstva i Mišljenje nadležnog Povjerenstva za financije i proračun. Prvo glasujemo o **Mišljenju Ustavnopravnog povjerenstva**. Ako se Mišljenje usvoji, Prijedlog zakona je odbijen; ako se Mišljenje odbije, daju se smjernice ovom povjerenstvu i dostavit će nam novo mišljenje.

Glasujemo o Mišljenju Ustavnopravnog povjerenstva.

Glasujte sada!

20 glasova „za“, sedam „protiv“, dva „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina.

Usuglašavanje. Nema suglasnosti. Glasujemo u drugom krugu.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

20 glasova „za“, sedam „protiv“, dva „suzdržana“, uz nedovoljno glasova „protiv“, konstatiram da je Mišljenje Ustavnoopravnog povjerenstva usvojeno, te je Prijedlog zakona odbijen.

Nema potrebe da se izjašnjavamo o Mišljenju drugog povjerenstva.

Prelazimo na izjašnjavanje o 7. točki dnevnog reda: **Izvješće o radu Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciju stranih državaljana u BiH za razdoblje od 1. 1. 2008. do 30. 6. 2008. godine, s Prijedlogom zaključaka.**

Glasovanje o Izvješću, s Mišljenjem nadležnog povjerenstva i zaključcima sadržanim u Mišljenju.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

24 glasa „za“, bez glasova „protiv“, četiri „suzdržana“, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je prihvaćeno Izvješće o radu Državnog povjerenstva za reviziju odluka o naturalizaciju stranih državaljana u BiH za razdoblje od 1. 1. 2008. do 30. 6. 2008. godine, s Prijedlogom zaključaka.

Imamo **Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Milorada Živkovića.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

14 glasova „za“, 11 „protiv“, tri „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina.

Nema suglasnosti u Kolegiju. Idemo u drugi krug glasovanja o prijedlogu uvaženog zastupnika Živkovića.

Molim da se pripremite za glasovanje!

Glasujte sada!

Uz 11 glasova „za“, 15 „protiv“, dva „suzdržana“, konstatiram da nema ni opće većine pa nije prošao.

Prelazimo na izjašnjavanje o **Zaključku uvaženog zastupnika Bakira Izetbegovića.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

18 glasova „za“, pet „protiv“, četiri „suzdržana“, nedovoljna entitetska većina.

Nema usuglašavanja, naknadno ćete biti obaviješteni o rezultatima usuglašavanja u Kolegiju.

Prelazimo na izjašnjavanje o **Prijedlogu zaključka uvaženog zastupnika Mirka Okolića.** Dobili su svi zastupnici Prijedlog zaključaka.

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

16 glasova „za“, 11 „protiv“, dva „suzdržana“, uz dovoljnu entitetsku većinu
konstatiram da je Prijedlog zaključka uvaženog zastupnika Okolića prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o 8. točki dnevnog reda: **Privremeno izvješće o radu Međuresorne radne skupine na izradi Prijedloga zakona o imunitetu.**

Privremeno izvješće se prima k znanju ... Idemo prvo na izjašnjavanje o primanju Privremenog izvješća k znanju, pa ćemo poslije o zaključcima.

Molim vas da se pripremite za izjašnjavanje.

Glasujte sada!

26 glasova „za“, bez glasova „protiv“, tri „suzdržana“, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH primio k znanju Privremeno izvješće o radu Međuresorne radne skupine na izradi Prijedloga zakona o imunitetu.

Imamo prijedloge zaključaka povodom ove točke.

Prvo se izjašnjavamo o **Prijedlogu zaključka Kluba SDA.**

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

17 glasova „za“, pet „protiv“, sedam „suzdržanih“, nedovoljna entitetska većina.

Nema suglasnosti. Glasujemo u drugom krugu.

Molim da se pripremite za glasovanje.

Glasujte sada!

17 glasova „za“, osam „protiv“, četiri „suzdržana“, uz nedovoljan broj glasova „protiv“, konstatiram da je ovaj prijedlog zaključka prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje

Prelazimo na izjašnjavanje o **Prijedlogu zaključka uvaženog zastupnika Milorada Živkovića.**

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

14 glasova „za“, jedan „protiv“, jedan „suzdržan“, nema dovoljne većine, nema ni opće dovoljne većine tako da konstatiram...

/zajednička diskusija/

NIKO LOZANČIĆ:

14 „za“, ali je i 14 „suzdržanih“, ... ispričavam se, ... nema dovoljne entitetske većine.

Hoćemo li se usuglašavati? Nema suglasnosti. Prelazimo na izjašnjavanje u drugom krugu.

Molim da se pripremite za glasovanje.

I glasujte, u drugom krugu, sada!

16 glasova „za“, jedan „protiv“, 12 „suzdržanih“.

Konstatiram da nema dovoljno glasova „protiv“ i da je Prijedlog zaključka prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o 9. točki dnevnog reda: **Deklaracija o dobroj upravi – podnositelj: Ustavnopravno povjerenstvo.**

Glasujemo o Deklaraciji.

Molim da se pripremite.

Glasujte sada!

29 glasova „za“, bez „protiv“ i „suzdržanih“ glasova, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH prihvatio Deklaraciju o dobroj upravi.

Prelazimo na izjašnjavanje o 10. točki dnevnog reda: **Davanje suglasnosti za ratificiranje:**

- a) **Memoranduma o razumijevanju o institucionalnom okviru za Inicijativu za prevenciju i pripravnost za katastrofe u Jugoistočnoj Europi,**
- b) **Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti,**
- c) **Administrativnog sporazum za provođenje Sporazuma između Bosne i Hercegovine i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i socijalnoj sigurnosti,**
- d) **Protokola iz Katagene o biosigurnosti uz Konvenciju Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti.**

Predlažem da se o svim sporazumima i memorandumima i protokolima izjasnimo u paketu.

Ima li drugih prijedloga? Nema. Glasujemo u paketu o točki 10. od a) do d).

Pripremite se za glasovanje.

Glasujte sada!

27 glasova „za“, bez glasova „protiv“ i bez „suzdržanih“ glasova, uz dovoljnu entitetsku većinu, konstatiram da je Zastupnički dom Parlamentarne skupštine BiH dao prethodnu suglasnost za ratificiranje sporazuma od a) do d) u predviđenoj točki 10. dnevnog reda.

Nismo još zaključili sjednicu. Prije zaključenja želim vas podsjetiti i informirati da je naredna sjednica Zastupničkog doma zakazana za 5. 11. i da, evo prema tome, prilagodite svoje obveze.

Zaključujem rad 38. sjednice Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.

Sjednica je završena u 17,46 sati.